

ความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน
กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

จำสืปตรีบุญโฮม แสงสุวรรณดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ. ศ. 2555

**The Ideas about Politics in a Democracy of Noncommissioned Officers:
A Case Study of the 19th Infantry Regiment at Surasee Camp,
Kanchanaburi Province**

SM 3 Boonhome Sangsuwande

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหาร
ชั้นประทวน กรมศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์
จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ศึกษา **จำสืบตรีบุญโฮม แสงสุวรรณดี รหัสนักศึกษา 2498000468**

ปริญญา **รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)**

อาจารย์ที่ปรึกษา **รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล ปีการศึกษา 2555**

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 20 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี มีความคิดทางการเมืองว่า สิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคเท่าเทียมกันเป็นส่วนหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความคิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การชุมนุมทางการเมืองที่ไม่รบกวนสิทธิของบุคคลอื่น การพูดคุยเรื่องการเมือง เป็นต้น ส่วนความแตกต่างทางความคิดมีความเห็นว่าคนทุกคนมีความคิดที่เหมือนหรือต่างกัน ได้ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับกระบวนการกล่อมเกลாதองศา และจากการที่มีความแตกต่างทางความคิดนี้ทำให้ประเทศไทยมีการแตกแยกทางความคิดทางการเมืองซึ่งมีสองฝ่ายใหญ่ ๆ ซึ่งเกิดจากทั้งสองฝ่ายไม่ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน ด้วยเหตุนี้เองทำให้ประเทศไทยต้องการความสมานฉันท์ปรองดองกันจะทำให้ประเทศชาติสงบสุข

คำสำคัญ ความคิดทางการเมือง ระบอบประชาธิปไตย นายทหารชั้นประทวน จังหวัดกาญจนบุรี

Independent Study title: The Ideas about Politics in a Democracy of Noncommissioned

Officers: A Case Study of the 19th Infantry Regiment at Surasee Camp,
Kanchanaburi Province

Author: SM 3 Boonhome Sangsuwande; **ID:** 2498000468; **Degree:** Master of Political Science,
(Politics and Government); **Independent Study advisor:** Dr. Pathan Suvanamongkol,
Associate Professor; **Academic year:** 2012

Abstract

The objective of this research was to study the ideas about politics in a democracy of noncommissioned officers in the 19th Infantry Regiment at Surasee Camp, Kanchanaburi Province.

This was a qualitative research. The sample population consisted of 20 noncommissioned officers of the 19th Infantry Division stationed at Camp Surasee, Kanchanaburi Province, chosen through purposive sampling. Data were collected using an interview form and were analyzed through descriptive analysis.

The results showed that most of the sample officers thought that human rights and equality were a part of the democratic system. They thought that there were many methods of participating in the democratic process, such as voting, participating in political demonstrations in a way that does not infringe on others' rights, and discussing politics, for example. As for the issue of ideological differences, most of the samples thought that everyone may have political ideas that are the same as or different from others, depending on how they were socialized. Differences in political ideas caused a political rift in Thailand with two major sides, because neither side could accept the ideas of the other. There is a need for conciliation and compromise in order to regain peace in the nation.

Keywords: political ideas, democratic system, noncommissioned officers, Kanchanaburi

กิตติกรรมประกาศ

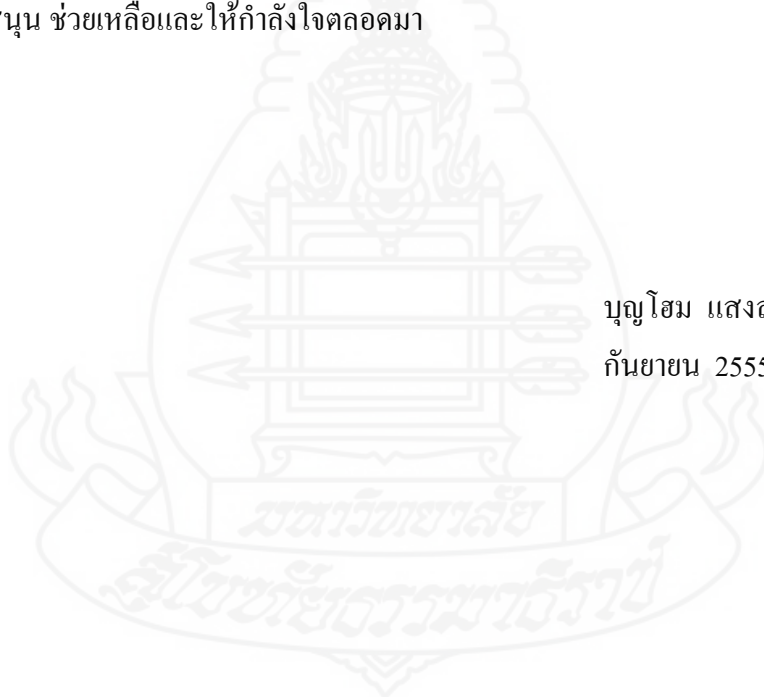
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณข้าราชการทหารสังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นางพรจิตต์ แสงสุวรรณดี นางสาวนภารัตน์ กิตติรัตนมงคล เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

บุญโฮม แสงสุวรรณดี

กันยายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดทางการเมือง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย.....	9
ความหมายของสิทธิมนุษยชน.....	14
แนวความคิดเรื่องสิทธิและเสรีภาพ.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับหลักความเสมอภาคในประเทศไทย.....	25
ทหารกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	27
ประวัติศาสตร์ทหารราบที่ 19.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

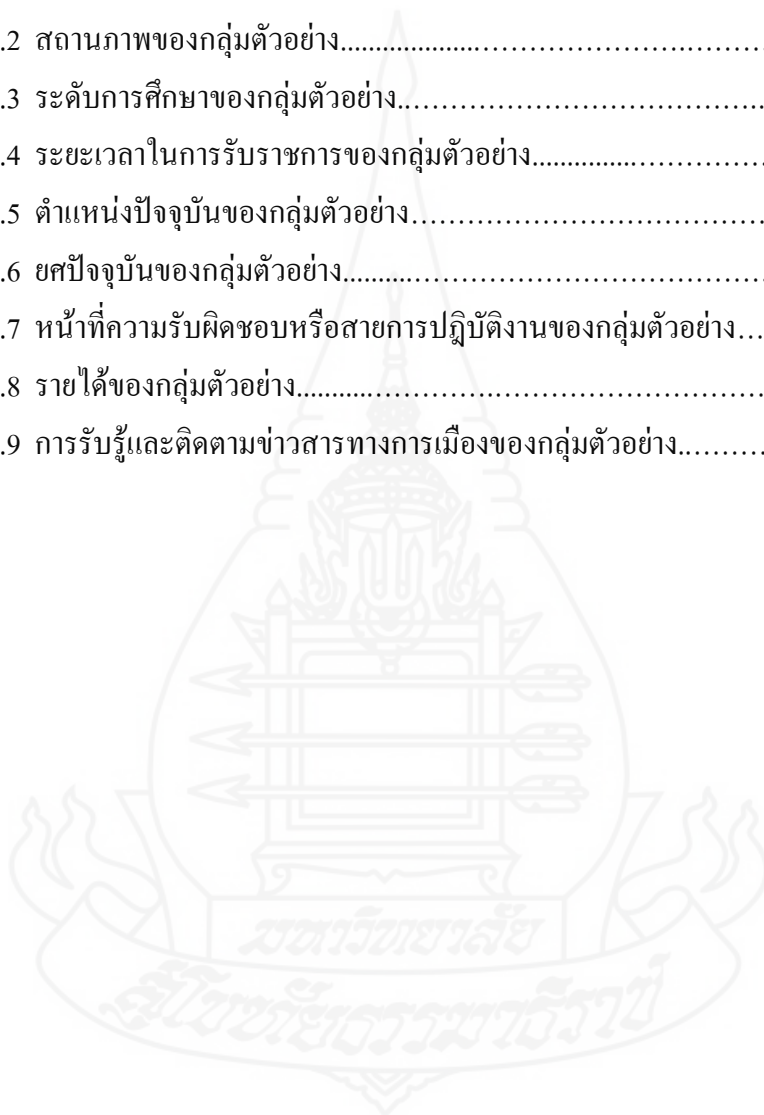
สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์.....	38
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี	44
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ.....	55
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	56
สรุปผลการศึกษา.....	56
อภิปรายผลการศึกษา.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	65
ก รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	67
ข แบบสัมภาษณ์.....	69
ประวัติผู้ศึกษา.....	75

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 อัตราบรรจุกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี.....	31
ตารางที่ 4.1 อายุของกลุ่มตัวอย่าง.....	38
ตารางที่ 4.2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	39
ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	39
ตารางที่ 4.4 ระยะเวลาในการรับราชการของกลุ่มตัวอย่าง.....	40
ตารางที่ 4.5 ตำแหน่งปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตารางที่ 4.6 ยศปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ตารางที่ 4.7 หน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
ตารางที่ 4.8 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	43
ตารางที่ 4.9 การรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง.....	43

ญ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการศึกษาเรื่องความคิดทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ของนายทหารชั้นประทวน กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี	4
------------	---	---

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

หลังจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ที่มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักและมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญของประเทศ โดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยไว้เป็นพื้นฐานการปกครอง ซึ่งหลักสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือการที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองและบริหารประเทศ ดังคำพูดที่ว่า “การปกครองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน” และจากที่มีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญหลายฉบับ ซึ่งฉบับสุดท้ายก็คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 อันถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญเกิดจากเห็นชอบจากประชาชนที่แท้จริง และรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เล็งเห็นความสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ 4 แนวทางด้วยกันคือ 1) คู่คุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเต็มที่ 2) ลดการผูกขาดอำนาจรัฐและจัดการใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรม 3) ทำให้การเมืองมีความโปร่งใส มีคุณธรรม และจริยธรรม 4) ทำให้ระบบตรวจสอบมีความเข้มแข็งและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากสาระสำคัญเหล่านี้ถือเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง หากแต่ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และแนวความคิดแบบดั้งเดิมไปสู่แนวความคิดแบบประชาธิปไตยแล้ว ประเทศก็จะไม่สามารถพัฒนาไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริงได้ ซึ่งแนวคิดของการมีส่วนร่วมทางการเมืองถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย การที่จะพัฒนาระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งได้นั้น ทางหนึ่งคือการส่งเสริมให้ประชาชนเรียนรู้และมีความเข้าใจถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั่นเอง

ทหารเป็นประชาชนอีกกลุ่มหนึ่ง ที่มีบทบาททางการเมืองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในรูปของการเข้ามาปกครองประเทศโดยตรง และทั้งที่ทำหน้าที่กำกับรัฐบาลพลเรือนอยู่เบื้องหลัง ผลจากการแทรกแซงทางการเมืองของทหารทำให้ระบอบประชาธิปไตยขาดความต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่เติบโต ในปัจจุบันนี้กระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ ทำให้ผู้คนในสังคมโดยทั่วไปหันมา

ยอมรับแนวทางประชาธิปไตยมากขึ้น บทบาทของทหารในลักษณะของการแทรกแซงทางการเมืองเป็นไปได้ยากมากขึ้น หากแต่อำนาจอิทธิพลของทหารทางการเมืองไทยก็ยังคงมีอยู่ และมีบทบาทอย่างสูงในการกำหนดนโยบายที่สำคัญของประเทศ เช่น นโยบายการป้องกันประเทศ และนโยบายด้านความมั่นคงของประเทศ

สถาบันทหารเป็นสถาบันที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไทย และเป็นสถาบันที่มีส่วนร่วมทางการเมืองมาโดยตลอด นอกจากนี้ยังเป็นสถาบันที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งเอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมประชาธิปไตย กล่าวคือมีความเป็นปึกแผ่นมีสมาชิกจำนวนมาก มีสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้นที่เคร่งครัด มีระเบียบวินัยสูง มีกำลังพลอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ และมีกระบวนการอบรมกล่อมเกลายของสังคมภายในอย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การอบรมผ่านหลักสูตรทางการเมืองในชั้นเรียน การติดตามข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ และการแลกเปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองกับบรรดาทหารด้วยกัน เป็นต้น ดังนั้นวิถีชีวิต ทัศนคติ และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหารจึงถูกชักนำหรือควบคุมจากนายทหารระดับสูงกว่าได้ การมีส่วนร่วมทางการเมืองถูกมองว่าเป็น “หน้าที่” มากกว่า “สิทธิ” แต่อย่างไรก็ตามการชักนำ หรือควบคุมก็ทำในระดับหนึ่งเท่านั้น เช่น การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทหารก็จะถูกควบคุมถึงระดับทำให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ส่วนใหญ่ก็เพียงเพื่อวัตถุประสงค์ให้มีจำนวนคนไปเลือกตั้งมากที่สุดเท่านั้น ไม่ได้มีคำสั่งหรือควบคุมให้ไปเลือกนักการเมืองผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะอื่นๆ ที่ทหารทุกคนสามารถตัดสินใจเข้าร่วมด้วยตนเองได้อย่างอิสระ เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง

กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นสถาบันทางทหารหน่วยงานหนึ่งที่มีการกำหนดให้ข้าราชการทหารและพลทหารในสังกัดออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งไม่ว่าระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติตลอดมาและกรมทหารราบที่ 19 เป็นกำลังสำคัญของกองทัพบกจึงมักถูกมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการการเมืองอยู่เสมอ เช่น

- 1) ยึดอำนาจการปกครอง เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีกำลังรบพร้อมจะเคลื่อนกำลังเข้าสู่กรุงเทพฯ ได้อย่างรวดเร็ว เพราะอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 การควบคุมการชุมนุมทางการเมืองของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อปี พ.ศ. 2553 เป็นต้น
- 2) กดดันรัฐบาล เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับผู้นำทหารแล้วก็มักจะได้รับคำสั่งให้เตรียมพร้อมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของกองทัพภาคที่ 1 หรือกองทัพบกตลอดเวลา เป็นต้น

3) จัดตั้งมวลชน รับผิดชอบในการจัดตั้งโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน เช่น โครงการกองทุนเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ ไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.) หมู่บ้านอาสาพัฒนา และป้องกันตนเอง (อพป.) เป็นต้น

ดังนั้นผู้ศึกษาในฐานะข้าราชการทหารสังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ได้มองเห็นความสำคัญความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวนของบุคลากรในกรมทหารราบที่ 19 ว่ามีความคิดทางการเมืองที่เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของข้าราชการนายทหารชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการนายทหารชั้นประทวน ซึ่งหากสามารถกำหนดแนวทางในการที่จะพัฒนาให้ทหารมีความคิดทางการเมืองในทิศทางที่เป็นประชาธิปไตยได้แล้ว ก็จะนำไปสู่การมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคเท่าเทียมกันในระบอบประชาธิปไตยในวิถีทางที่ถูกต้อง ชอบธรรม และเป็นการช่วยส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยให้มีเสถียรภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

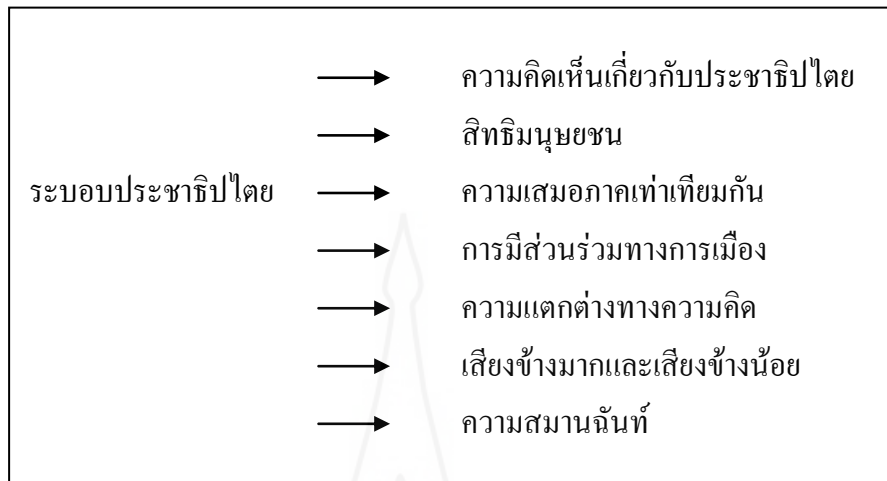
2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี พัฒนามาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ความคิดทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตยของ
นายทหารชั้นประทวน
กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 19
ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษาเรื่องความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

4. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จำกัดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาประเด็นความคิดเห็นทางการเมืองในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาธิปไตย
 - 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
 - 1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาคเท่าเทียมกัน
 - 1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 - 1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความแตกต่างทางความคิด
 - 1.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย

1.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสมอภาค

2. ศึกษาเฉพาะนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

นายทหารชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการผู้มียศ สิบตรี สิบโท สิบเอก จำสิบตรี จำสิบโท จำสิบเอก จำสิบเอก (พิเศษ)

ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ ถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย หมายถึง ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางด้านอุดมการณ์ของหลักการที่ว่าประชาชนอยู่เหนืออำนาจธิปไตย มีสิทธิปกครองตนเองโดยมีวิถีปฏิบัติที่ชัดเจนและมีวิถีชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคของทุกคน

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่พึงมีโดยเสมอภาคกัน เพื่อการดำรงชีวิตได้อย่าง มีศักดิ์ศรีมีโอกาสมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่และสร้างสรรค์ ดังนั้นจึงเป็นสิทธิที่ได้มาพร้อมกับการเกิดและเป็นสิทธิติดตัวบุคคลนั้นตลอดไปไม่ว่าจะอยู่ในเขตปกครองใด หรือเชื้อชาติ ภาษา ศาสนาใด ๆ

ความเสมอภาค หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใดย่อมอยู่ในความคุ้มครองเสมอภาค

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐหรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของตนหรือกลุ่มคน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเครื่องชี้วัดพัฒนาการทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ

ความคิดเห็นที่แตกต่างกัน หมายถึง การที่คนมองเรื่องเดียวกันก็มองกันคนละมุมคนละด้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการศึกษาพื้นฐานต่างกัน วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม

เสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย หมายถึง เป็นระบบการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองโดยคนข้างมากและคุ้มครองสิทธิคนข้างน้อย และต้องเคารพในกติกากการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ความเสมอภาค หมายถึง ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องต้องกัน การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การทำให้ปรองดอง การทำให้คืนดีกัน การทำให้ลงรอยกัน หรือการกลับสู่ความสัมพันธ์ฉันมิตรในหมู่คนพิพาทกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทราบความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน
กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอความหมายของแนวคิดทางการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย รูปแบบของประชาธิปไตย ความหมายของสิทธิมนุษยชน ที่มาของแนวความคิดสิทธิมนุษยชน แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สิทธิมนุษยชนด้านการเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ แนวคิดเกี่ยวกับหลักความเสมอภาคในประเทศไทย ความเสมอภาคในประเทศไทย ทหารกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง นโยบายของกองทัพเกี่ยวกับ การเรียนรู้ทางการเมือง การสร้างอุดมการณ์และการพัฒนาประชาธิปไตย ทฤษฎีทางการเมือง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้.-

แนวคิดทางการเมือง

สุวิมล อิศระธนาชัยกุล (2546) ได้กล่าวถึงความเห็นของ Leo Strauss ซึ่งมีความเห็นว่า “แนวคิดทางการเมืองคือการสะท้อนความคิดหรือความหมายใด ๆ ที่สำคัญทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นความเห็นหรือจินตนาการที่เป็นหลักเบื้องต้นทางการเมือง โดยมีเจตนาเพื่อสนับสนุนหรือป้องกันความคิดและความเชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเป็นความสนใจเฉพาะในกฎเกณฑ์หรือนโยบายทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่ง”

สมพงษ์ เกษมสิน และจรรยา สุภาพ (2520) ได้ให้ความหมายของแนวคิดทางการเมืองว่า “ลัทธิการเมืองที่สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของบุคคลที่มีสติปัญญาสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ และข้อสังเกตเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของสังคมเดียวกัน ความร่วมมือหรือความขัดแย้งกัน รวมตลอดถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสงบสุขหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ทำให้หลักประกันในชีวิตของบุคคลต้องเสื่อมคลายลง ทำให้เกิดความไม่มั่นคงในชีวิตนอกจากนั้นก็เป็นการคิดเกี่ยวกับการได้มาและการใช้อำนาจการปกครองในสังคมว่าควรจะเป็นไปในแนวไหน เพื่อให้บังเกิดผลหรือประโยชน์สูงสุดต่อบรรดาสมาชิกของสังคมนั้น

เฉลิมเกียรติ พิวนวล (2527) ได้หยาบยความหมายด้าน แนวคิดทางการเมืองของ C.L. Wayper ซึ่งได้ให้ความหมายว่า “แนวคิดทางการเมืองคือแนวคิดเกี่ยวกับรัฐ โครงสร้าง ธรรมชาติ และวัตถุประสงค์ ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญกับปรากฏการณ์ทางศีลธรรมของพฤติกรรมมนุษย์ในสังคม”

แนวคิดทางการเมืองและสังคม ถือเป็นแบบแผนวัฒนธรรมของมนุษย์อย่างหนึ่งที่ได้วิวัฒนาการมานานตามประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ และมักมีลักษณะเฉพาะ และหรือแตกต่างกัน

ตามบริบททางสังคมและยุคสมัย ยุคหลังศึกษาเรียนรู้จากยุคก่อน และพัฒนาแนวคิดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางสังคมและการเมืองที่เป็นอยู่ และพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงยังคงเกิดขึ้นต่อไปตราบไคที่มนุษย์ยังคงคิด ศึกษา เรียนรู้ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่และการมีชีวิตที่มีความสุขในสังคมและภายใต้สภาพแวดล้อมของสังคม ทั้งนี้ความแตกต่างและหลากหลายของแนวคิดทางการเมืองและสังคมถือได้ว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์และสังคมมนุษย์ และสิ่งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่า จะเกิดความขัดแย้งเพียงด้านเดียว ประเด็นหลักแนวคิดทางการเมืองและสังคมในยุคนี้เป็นมิตินิยมสัมพันธที่ซับซ้อนและรอบด้านระหว่างคน สังคม และสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม ชุมชน สังคมจนถึงระดับโลก ซึ่งต้องนำเอาทุกมิติที่สัมพันธ์กับความคิดและความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมของมนุษย์ สังคมมนุษย์และสิ่งแวดล้อมทุกด้านมาพิจารณา ร่วมกันภายใต้ฐานของความหลากหลายและแตกต่าง ประกอบกับการพิจารณาในมิติเชิงประวัติศาสตร์และใช้วิธีการศึกษาหลาย ๆ แนวทางประกอบกัน รวมทั้งแนวทางจารีตประเพณีที่กลายเป็นสัญลักษณ์และความคลาสสิกในกรอบของสังคมมนุษย์ยุคปัจจุบันไปแล้ว ทั้งนี้เป้าหมายของการถกวิเคราะห์ประเด็นหลัก ๆ ของแนวคิดทางการเมืองและสังคมเหล่านี้ก็เพื่อสังคมอุดมคติที่ให้ชีวิตที่ดีกับมวลมนุษยชาติ การทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และได้ดุลยภาพกับเปลือกโลกที่มนุษย์พำนักอยู่ได้อย่างยั่งยืนและมีความหวังอยู่เสมอ (เสนีย์ คำสุข, 2547)

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดทางการเมืองที่เป็นการพยายามอธิบายอ้างอิง หรือวิพากษ์วิจารณ์ด้านต่าง ๆ ของสัมพันธภาพทางการเมือง กล่าวคือสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองดังที่เราจะได้เห็นเรื่องต่าง ๆ มากมายมหาศาล ซึ่งก็เป็นความหมายของแนวคิดสมาชิกสังคมทุกคนได้รับผลกระทบกระเทือนจากสัมพันธภาพเหล่านี้ เขาได้รับรู้อยู่แล้วเสมอมา และจะได้รับอยู่ต่อไปเสมอ “เขาอาจให้ความใส่ใจต่อเรื่องราวมากหรือเพียงเล็กน้อย แต่เขาย่อมไม่อาจหนีข้อเท็จจริงที่ว่าสิ่งที่เขาเป็นอยู่และสิ่งที่เขากระทำเป็นเรื่องที่กำหนดขึ้นโดยระบบการเมืองที่ตนประกอบเป็นส่วนหนึ่ง” (สมศักดิ์ เนียมเล็ก, 2544) และพื้นฐานของระบบการเมืองก็คือแนวคิดทางการเมืองนั่นเอง

จากความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่า แนวความคิดทางการเมืองคือการสะท้อนความคิดของบุคคลที่มีต่อการเมือง ซึ่งแนวความคิดของแต่ละบุคคลอาจมีความเหมือนหรือแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้อาจเป็นไปตามอายุ เพศ สภาพแวดล้อมทางสังคม การเลี้ยงดู จารีตประเพณี บุคคลรอบข้าง การอบรมบ่มนิสัย และแนวความคิดทางการเมืองนี้ก็ไม่มีสิ่งไหนที่สามารถวัดได้ว่าความคิดของใครถูกหรือผิด

แนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย เกิดขึ้นเมื่อประมาณ 2,500 ปีมาแล้ว ในนครรัฐเอเธนส์ (Athons) แห่งคาบสมุทรกรีก (Gree Peninsula) แต่ประชาธิปไตยในสมัยกรีกมีลักษณะแตกต่างจากประชาธิปไตยในสมัยปัจจุบัน โดยคำว่าประชาธิปไตยมาจากคำว่า democracy ซึ่ง demos มาจากคำว่า people หรือประชาชนและคำว่า krastein มาจากคำว่า to rule หรือปกครอง ดังนั้นถ้าแปลตามรูปศัพท์แล้ว democracy หรือประชาธิปไตยแปลว่า การปกครองโดยประชาชน (rule by people) หรือเรียกอีกประการหนึ่งได้ว่า popular sovereignty คืออำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน ซึ่งระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยถือได้ว่าเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุด

ประชาธิปไตยอาจแบ่งความหมายออกได้เป็นสองแนวทางคือแบบแคบและแบบกว้าง สำหรับแนวทางแรกคือ “เป็นรูปแบบการปกครองซึ่งมีลักษณะพิเศษคือประชาชนเป็นเจ้าของประเทศ เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มีสิทธิ อำนาจ และโอกาสในการเข้าควบคุมกิจการทางการเมืองของชาติ” สำหรับความหมายที่สองเกิดจากความเข้าใจว่าประชาธิปไตยไม่ใช่แต่เป็นเพียงเรื่องของรูปแบบการปกครองอย่างเดียว แต่ประชาธิปไตยน่าจะหมายถึงปรัชญาของสังคมมนุษย์ หรือวิถีชีวิตที่ยึดถืออุดมคติ หรือหลักการที่กำหนดพฤติกรรมระหว่างมนุษย์ในสังคม ในกิจการทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยหมายความว่

ทางการเมือง ประชาชนแต่ละคนควรมีส่วนในการกำหนดนโยบายในการปกครองบ้านเมืองในระดับชาติ

ทางเศรษฐกิจ ประชาชนมีเสรีภาพในการประกอบการทางเศรษฐกิจ หรือให้บุคคลได้รับหลักประกันในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ หรือได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจที่ได้ลงแรงไป

ทางสังคม ประชาชนได้รับความยุติธรรมในสังคม ไม่มีการกีดกันระหว่างชนชั้น กลุ่มชน หรือความแตกต่างใด ๆ หรือเกิดระบอบอภิสิทธิ์ชนหรือระบบอุปถัมภ์

ทางวัฒนธรรม ส่งเสริมค่านิยม แบบแผน หรือประเพณีที่ยึดมั่นในหลักการประนีประนอม การใช้เหตุผลเกิด การยอมรับนับถือคุณค่าและศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ มีความเข้าใจและเห็นประโยชน์ในการร่วมมือกันเพื่อส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนเพียงฝ่ายเดียว รวมทั้งการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ชอบธรรมและเหมาะสมกับกาลสมัย ตลอดจนให้ความสำคัญกับสมาชิกที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

ประชาธิปไตยในทางกว้าง จึงมีความหมายทั้งในรูปแบบการปกครองและเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิต ในแง่ของการปกครองจะเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลที่เกิดขึ้นนี้จึงเป็นเสมือนเครื่องมือในการช่วยให้

ประชาชนได้บรรลุจุดหมายปลายทางของสังคมการเมือง นั่นคือความผาสุกของประชาชนทั้งปวง ซึ่งหมายความว่ารวมถึง

เสรีภาพ ที่บุคคลอาจจะมีใช้ได้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสอดคล้องกับหลักการเรื่องความมั่นคง ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสวัสดิการของส่วนรวม

โอกาส โอกาสที่บุคคลจะสามารถดำเนินงานหรือกิจการต่าง ๆ ตามความต้องการ ทุกคนควรจะได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการที่จะพัฒนาศักยภาพต่าง ๆ ตามความสามารถของตัวเอง

ความเจริญ บุคคลมีโอกาที่จะพัฒนาตัวเอง มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในทางสติปัญญา ความสามารถและบุคลิกภาพของแต่ละคน ศักดิ์และสิทธิ์ในการปกครองประเทศหรือการมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจปกครองตัวเอง (ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร 2548 : 105 – 106)

วิทยากร เชียงกูล (2532 : 29) ประชาธิปไตยเป็นความปรารถนาของมนุษย์ที่ต้องการรักษาไว้ซึ่งความสำคัญของตนเองและความเสมอภาคในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ทินพันธ์ นาคะตะ (2545 : 1-3) ประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ซึ่งการปกครองแบบนี้จะต้องมีหลักการ วิธีการ และความมุ่งหมาย ดังนี้-

1. การปกครองแบบประชาธิปไตย ต้องถือหลักประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรืออำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ทั้งนี้การใช้อำนาจนั้นอาจกระทำโดยตรงโดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือโดยอ้อม เช่น การใช้ระบบผู้แทนหรือการมอบอำนาจ ทั้งนี้การปกครองแบบประชาธิปไตย ต้องยึดมั่นในความสำคัญของบุคคลเป็นประโยชน์ต่อบุคคลส่วนรวมยึดมั่นในความเสมอภาคและเสรีภาพของมนุษย์

2. การปกครองแบบประชาธิปไตยจะต้องมีวิธีการ คือ เป็นเรื่องของการกำหนดระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับการได้มาซึ่งอำนาจ ตัดสินใจ ตกลงใจกลไกทางการเมือง เพื่อให้ประชาธิปไตยมีลักษณะเป็นการปกครองโดยประชาชนมากที่สุด

3. ประชาธิปไตย เป็นระบบที่มีความมุ่งหมายในการปกครองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมเสมอ

ลิขิต ชีรเวทิน (2546 : 8 – 9) กล่าวว่าประชาธิปไตยเป็นศัพท์ที่บัญญัติขึ้นโดยรากศัพท์จากภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Democracy ซึ่งมีรากศัพท์จากภาษากรีก คือ Demos หมายถึง ประชาชน Kratia หมายถึง การปกครองเมื่อมารวมกันและสะกดแบบภาษาอังกฤษ คือ Democracy หมายถึง การปกครองที่ประชาชนเป็นใหญ่หรือประชาชนมีอำนาจ

สูงสุดซึ่งประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น ประธานาธิบดีคนที่ 16 ของสหรัฐอเมริกา ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” กล่าวคือเป็นระบบการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิมีเสียงในการมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ โดยมีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเพื่อทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงแทนตนในสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีการประชุมเพื่อออกกฎหมายมาแก้ปัญหาของสังคมและประชาชาติ เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรือง ซึ่งหนีไม่พ้นที่จะมีการจัดสรรทรัพยากรของชาติ ดังนั้นประชาธิปไตยจึงมีความหมายว่าประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเอง เป็นระบบการปกครองที่ตรงกันข้ามกับระบบเผด็จการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 656) ให้ความหมายว่า ประชาธิปไตย หมายถึง ระบบของการปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่ ถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ประชาธิปไตยหมายถึงการปกครองที่ประชาชนในประเทศเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้านต่าง ๆ ภายใต้กรอบของกฎหมายของประเทศตลอดจนการใช้หลักธรรมาภิบาลในการปกครองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายของการปกครองเพื่อผลประโยชน์ต่อประชาชนโดยส่วนรวม

หลักการประชาธิปไตย

แนวคิดของประชาธิปไตยมีหลักฐานมาจากความเชื่อในเรื่องของธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับความมีเหตุผล มีเสรีภาพ และมีความเท่าเทียมเสมอภาคกันการปกครองในสังคมจึงควรสนองธรรมชาติของมนุษย์

Beetham and Boyle (1995 : 30 – 33) ได้ให้หลักการของประชาธิปไตยที่เห็นว่าเป็นความสำคัญดังนี้

1. การเลือกตั้งที่เสรีและเป็นธรรม (Free and Fair Election) การเลือกตั้งที่มีลักษณะเช่นนี้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถควบคุมการปฏิบัติงานของกลไกทางการเมืองและอำนาจรัฐ การที่จะมีการเลือกตั้งแบบนี้ได้ทั้งระบบการเลือกตั้ง (Electoral System) และกระบวนการเลือกตั้ง (Electoral Process) จะต้องมีความสมบูรณ์ชัดเจนทุกขั้นตอน เช่น จะเลือกตำแหน่งใดบ้าง จะลงทะเลเบียนการเลือกตั้งอย่างไร จะหาเสียงอย่างไร จะนับคะแนนอย่างไร และรวมถึงมาตรการต่าง ๆ ที่จะป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในการเลือกตั้งทั้งหมด

2. รัฐบาลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ (Open and Accountable Government) การตรวจสอบได้ของรัฐมีอยู่ 2 ด้าน

2.1 ด้านกฎหมาย (Legal Accountability) คือการทำหน้าที่โดยอิสระของศาล

2.2 ด้านการเมือง (Political Accountability) คือการทำหน้าที่ผ่านร่างกฎหมายและควบคุมรัฐบาลของรัฐสภา นอกจากการตรวจสอบที่เป็นทางการดังกล่าวนี้แล้วรัฐบาลประชาธิปไตยยังควรตอบสนองต่อมติมหาชนในรูปแบบต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

3. สิทธิทางการเมืองและพลเมือง (Civil and Political Rights) สิทธิดังกล่าวนี้ครอบคลุมเสรีภาพขั้นพื้นฐานของพลเมืองในระบบประชาธิปไตย เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นในการรวมกันเป็นสมาคมในการเดินทางเลือกถิ่นที่อยู่และอื่น ๆ เป็นต้น

4. สังคมที่เป็นประชาธิปไตย (Democratic Society) หรือประชาสังคม (Civil Society) คือรูปแบบของการสมาคมทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้น โดยเป็นอิสระจากการชี้นำหรือบงการของรัฐ ประชาสังคมจะเป็นองค์กรอิสระที่ช่วยจำกัดอำนาจของรัฐให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม ทำให้มติสาธารณะเกิดขึ้นจากประชาชนอย่างแท้จริงและทำให้สังคมมีความมั่นใจในตัวเองที่จะต่อต้านการใช้อำนาจปกครองโดยพลการ (Arbitrary Rule) จากรัฐและรัฐบาล

พระธรรมปิฎก (2543 : 16 – 18) ได้ให้หลักการของประชาธิปไตยเพื่อให้มีประสิทธิผลในการใช้โอกาส ทั้งโอกาสที่จะพัฒนาตนเองและโอกาสที่จะให้มีศักยภาพที่มีอยู่ในตัวของแต่ละคนออกไปเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมว่าต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 ข้อ คือ

1. มีเสรีภาพ เพราะเสรีภาพเป็นเครื่องมือเพื่อจะสร้างและใช้โอกาส คนที่มีโอกาสคือคนที่ไม่ถูกปิดกั้น เสรีภาพเป็นตัวช่วยเปิดโอกาสให้ศักยภาพของคนเรามีช่องทางออกไปเป็นประโยชน์ได้จริง

2. มีความเสมอภาค เพราะความเสมอภาคเป็นขอบเขตและเป็นเครื่องสมาน การที่จะใช้เสรีภาพต้องมีขอบเขตคือความเสมอภาคที่จะไม่ล่วงล้ำก้ำเกิน ไม่ละเมิดต่อผู้อื่น และมีโอกาสที่จะใช้เสรีภาพอย่างเท่าเทียมกัน

3. มีภราดรภาพ คือความเป็นพี่เป็นน้องกัน ภราดรภาพเป็นฐานและเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้การใช้เสรีภาพและความเสมอภาคเกิดผลงอกงามและสัมฤทธิ์ผลได้จริง นอกจากนี้ภราดรภาพจะเป็นตัวเพิ่มพลังด้วยคือทำให้เกิดกำลังมากขึ้น

สรุปหลักการของระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญ จะต้องประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. หลักอำนาจอธิปไตย การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ประชาชนจึงมีอำนาจในการแต่งตั้งและถอดถอนโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง

2. หลักเสรีภาพ การใช้อิสรภาพที่ตนมีอยู่แสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดได้โดยตนเอง โดยการกระทำนั้นจะต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

3. หลักความเสมอภาค การปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยความเสมอภาค หมายถึง ความเท่าเทียมกันทางด้านโอกาสไม่ใช่ความเท่าเทียมกันในเรื่องความสามารถซึ่งประชาชนทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกันได้รับความคุ้มครองจากรัฐเท่าเทียมกัน

4. หลักกฎหมาย กฎหมายที่บัญญัติขึ้นมาใช้ต้องสนองตอบประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่ของประเทศและบัญญัติโดยตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนให้มาทำหน้าที่บัญญัติกฎหมายให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน มีผลการบังคับใช้กับประชาชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

5. หลักเสียงข้างมาก การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์แต่ก็ยังคงเคารพเสียงข้างน้อยที่มีโอกาสตรวจสอบคัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์เพื่อสะท้อนให้สังคมทราบว่าการตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากเป็นไปโดยสุจริตหรือเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่แท้จริงหรือไม่

รูปแบบของประชาธิปไตย

Mckenna (1994 : 10 – 11) กล่าวว่า ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมี 2 ระบบ

1. ประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนทุกคนเป็นผู้ตัดสินใจและดำเนินการตามเสียงส่วนใหญ่ ไม่มีผู้แทน ไม่มีสมาชิกสภาเข้าไปตัดสินใจแทน
2. ประชาธิปไตยแบบผู้แทน ประชาชนจะเป็นผู้เลือกผู้แทนเข้าไปตัดสินใจในการบริหารประเทศแทนประชาชน

ลิจิต ชีรเวทิน (2546 : 11 – 12) กล่าวว่า ระบบประชาธิปไตยแบ่งออกเป็นสองรูปแบบคือ

1. ประชาธิปไตยโดยตรง เกิดขึ้นในชุมชนเล็ก ๆ เช่น สมัยกรีกโบราณ ซึ่งสามารถเรียกประชุมประชาชนทุกคนได้และลงมติโดยการชুমือ หรือโดยวิธีอื่นซึ่งถือว่าเป็นประชาธิปไตยโดยตรง แต่ถ้าชุมชนขนาดใหญ่ เช่น จังหวัด ประเทศ การใช้ระบบประชาธิปไตยโดยตรงคงกระทำไม่ได้ ต้องใช้ระบบประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน

2. ประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน เกิดจากข้อเท็จจริงที่คนเป็นจำนวนมากประชุมกันเพื่อตัดสินใจนโยบายทำไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีเลือกตั้งตัวแทนหรือผู้แทนของตนเข้าทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา ซึ่งผู้แทนมีหน้าที่ในการออกกฎหมายก็เท่ากับคนทำหน้าที่ด้วยโดยผ่านตัวแทนที่ตนได้มอบหมายให้ความไว้วางใจ

สรุปได้ว่าประชาธิปไตย สามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือประชาธิปไตยโดยตรงและประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน ซึ่งในสังคมปัจจุบันประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยส่วนใหญ่จะเลือกใช้รูปแบบการเลือกตั้ง เนื่องจากจำนวนประชากรในแต่ละประเทศมีจำนวนมาก การจะให้ประชาชนทุกคนในประเทศไปตัดสินใจนโยบายของประเทศเป็นเรื่องยากที่จะดำเนินการได้

ความหมายของสิทธิมนุษยชน

วานิช พลุวังกาญจน์ (2521: 11) ในกฎบัตรของ Helsinki Accords กล่าวว่า จะเคารพในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานนั้นคืออิสรภาพซึ่งรวมไปถึงอิสรภาพในความคิด สติปัญญา ความเชื่อ เพศ ศาสนา และภาษา

วรพจน์ วิสรุตพิชญ์ (2528: 12, 18) กล่าวว่า สิทธิมนุษยชน (human right) คือ สิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงจะมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ และกล่าวว่าเป็นการเรียกบรรดาสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงมีในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์รวมๆ กันไปว่าสิทธิมนุษยชน

เฉลิมเกียรติ ผิวนวนล (2530: 1-3) ให้นิยามของสิทธิมนุษยชนว่า เป็นพื้นฐานอันชอบธรรมขั้นสูงสุดของมนุษย์ทั้งหลาย (สากล) กล่าวคือ เป็นสิทธิในความเป็นมนุษย์ด้วยฐานะที่เป็นสิทธิในความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนจึงไม่ใช่สิทธิตามกฎหมายโดยเฉพาะ หากแต่เป็นสิทธิอีกประเภทหนึ่ง ที่คงอยู่ในอุดมคติและความสำนึกของมนุษย์เสมอ และอาจขัดแย้งกับสิทธิตามกฎหมายก็ได้

The Administration of Justice and Human Rights for the East European Countries (1989: 8) ในคำแถลงการของ Bhundare กล่าวว่า สิทธิมนุษยชนเป็นของทุกคนไม่ว่าผู้นั้นจะยากจนหรือร่ำรวยทุกคนสมควรจะได้รับประโยชน์จากสิทธิเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม สิทธิทางวัฒนธรรม และสมควรได้รับสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง รวมทั้งสิทธิทางการศึกษา

สรุปได้ว่าสิทธิมนุษยชนคือสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงจะมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ และกล่าวว่าเป็นการเรียกบรรดาสิทธิและเสรีภาพที่มนุษย์แต่ละคนพึงมีในฐานะที่เกิดเป็นมนุษย์รวมไปถึงอิสรภาพในความคิด สติปัญญา ความเชื่อ เพศ ศาสนา และภาษา สิทธิมนุษยชนจึงไม่ใช่สิทธิตามกฎหมายโดยเฉพาะ

ที่มาของแนวความคิดสิทธิมนุษยชน

พรพิศ เลิศไชสง (2538: 10-13) ได้กล่าวถึงที่มาของแนวความคิดสิทธิมนุษยชนตามแนวของโลกตะวันตก ซึ่งได้แบ่งที่มาจากสองแนวทางคือ มาจากคำสอนทางศาสนาคริสต์และมาจากแนวความคิดในเรื่องกฎหมายธรรมชาติ สรุปพอสังเขปได้ดังนี้

1. มาจากคำสอนและแนวความคิดในศาสนาคริสต์

ตามหลักคำสอนและแนวความคิดในศาสนาคริสต์สอนว่ามนุษย์ทุกคนเสมอเหมือนกันในสายตาพระเจ้า มนุษย์ทั้งหลายเป็นบุตรของพระเจ้า มนุษย์จึงมีความเสมอภาคมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และมีสิทธิเสรีภาพเสมอภาคเท่าเทียมกัน การกระทำใดๆ ก็ตามที่ผิดหรือทำลายสิ่งเหล่านี้การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ผิด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสมัยช่วงที่เกิดศาสนาคริสต์และเริ่มเผยแพร่ในสังคมชาวกรีกและโรมัน สถานะของบุคคลในสังคมมีความแตกต่างกันมีการแบ่งแยกในระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยพวกยิว กรีก และมีการแบ่งแยกมนุษย์ออกเป็นเสรีชนและทาสในคัมภีร์ไบเบิลกล่าวว่ามนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตสิ่งเดียวเท่านั้นที่มีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพและมีความรับผิดชอบ ความมีศักดิ์ศรีของมนุษย์มาจากการที่พระเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์ตามแบบ “ฉายาพระองค์” ความมีศักดิ์ศรีของมนุษย์ทำให้มนุษย์ไม่อาจยอมรับอำนาจของรัฐที่ไม่ปราศจากเงื่อนไขซึ่งแนวความคิดนี้ต่อมาได้ขยายจนกลายเป็นแนวคิดในการจำกัดอำนาจรัฐอีกด้วย การที่แนวคำสอนของศาสนาคริสต์มีอิทธิพลต่อแนวความคิดสิทธิมนุษยชนก็เนื่องมาจากในยุคสมัยนั้นมีการกดขี่ชนชั้นใต้ปกครองของชนชั้นผู้ปกครอง จึงทำให้มีการนำแนวความคิดนี้ไปเชื่อมต่อกับแนวความคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติได้อย่างรวดเร็ว

2. มาจากความคิดในกฎหมายธรรมชาติ

แนวความคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติดำรงอยู่มาตั้งแต่ยุคกรีกรุ่งเรืองในต้นยุคกลาง ซึ่งเป็นยุคที่ศาสนจักร โรมันคาทอลิกและศาสนาคริสต์มีอิทธิพลสูงสุดในสังคม แนวความคิดกฎหมายธรรมชาติส่วนหนึ่งมาจากแนวความคิดของเพลโต (Plato) และอริสโตเติล (Aristotle) ที่ได้กล่าวถึงความยุติธรรมว่าความยุติธรรมในทางการเมือง (Political justice) แบ่งเป็น 2 ชนิด ชนิดแรกเป็นไปตามกฎหมายธรรมชาติโดยมีพลังของเหตุผล (Reason) ที่พัฒนาแล้วสืบต่อกันมา ชนิดที่สองเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติที่เกิดขึ้นจากการบัญญัติที่เกิดขึ้นจากการบัญญัติขึ้นของรัฐาธิปไตยที่ผ่านมากระบวนการปฏิบัติที่สืบเนื่องกันมาของมนุษย์ และรัฐได้เข้ามาประสานในการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล

กฎหมายธรรมชาติ (Natural law) เป็นแนวความคิดที่นักปราชญ์กรีกโบราณที่เชื่อว่านอกจากกฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นยังมีกฎหมายตามธรรมชาติโดยที่มนุษย์ไม่ได้สร้างขึ้น ก็คือกฎหมายของเทพเจ้า (Divine law) มีฐานะเหนือรัฐ ซึ่งหมายความว่ารัฐต้องเคารพกฎหมายธรรมชาติ กฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นจะมีสภาพบังคับก็ต่อเมื่อมีความสอดคล้องกับกฎหมายธรรมชาติ กฎหมายธรรมชาติจะประกอบด้วยลักษณะสำคัญสามประการ กล่าวคือเป็นกฎหมายที่ใช้ได้โดยไม่จำกัดเวลาใช้ได้ทุกแห่งและอยู่เหนือรัฐ กฎหมายที่รัฐบัญญัติจะขัดแย้งหรือแย้งกับกฎหมายธรรมชาติไม่ได้

แนวความคิดกฎหมายธรรมชาติได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากนักกฎหมายธรรมชาติเช่น เซนต์ ออกัสติน (St. Augustin) ซึ่งได้เขียนหนังสือ “นครของพระเจ้า” เพื่อแสดงว่ารัฐและสังคมมีสองประเภทคือนครทางโลกกับนครของพระเจ้า อำนาจในการปกครองนครทางโลกมาจากพระเจ้าผู้ปกครองมีหน้าที่ปกครองโดยการออกคำสั่ง ปกครองด้วยความดีและความยุติธรรมและอำนาจต้องได้รับการยอมรับจากคนในสังคม เซนต์ โทมัส อไควนัส (St. Thomas Aquinas) นักคิดที่ได้เปลี่ยนจากการให้ความสำคัญต่อพระเจ้าในศาสนาคริสต์มาให้ความสำคัญต่อธรรมชาติและเหตุผลสอดคล้องกับธรรมชาติซึ่งเป็นรากฐานของการจำกัดอำนาจของผู้ปกครองและคุ้มครองสิทธิตามธรรมชาติที่ไม่อาจลบล้างได้ของมนุษย์

กฎหมายธรรมชาติตอนต้นยุคกลางถูกใช้โดยศาสนจักรในการสถาปนาอำนาจทางการเมืองเหนืออาณาจักร ปลายยุคกลางถูกนักปรัชญาที่ต่อต้านซึ่งก็สัมพันธ์กับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ของสังคมซีกโลกตะวันตกในขณะนั้นที่สภาพสังคมขุนนางไม่พอใจในอำนาจของฝ่ายศาสนจักร อำนาจของฝ่ายศาสนจักรจึงถูกต่อต้าน จนกลายมาเป็นรากฐานสำคัญในการจำกัดอำนาจรัฐและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์ ในศตวรรษที่ 17 และ 18 เพราะจุดที่สำคัญที่สุดในกฎหมายธรรมชาติคือ ความเชื่อที่ว่าเหนืออำนาจสูงสุดของมนุษย์ยังมีสิ่งอื่นอยู่ก็คือ “ธรรมชาติ” และ “เหตุผล” เมื่อสิ่งใดเป็นสิทธิเสรีภาพตามธรรมชาติของมนุษย์ไม่มีใครเอาอำนาจมาลบล้างได้ การใช้อำนาจการเมืองการปกครองต้องขึ้นอยู่กับหลักเหตุผลตามธรรมชาติไม่ใช่อยู่บนอำเภอใจของทุกคน ในช่วงศตวรรษที่ 17 – 18 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติได้ถูกตีความให้เป็นเรื่องของทางโลกโดยมุ่งเน้นไปที่เหตุผลของมนุษย์มากกว่ากฎของพระเจ้า ด้วยการสนับสนุนของปรัชญาเหตุผลนิยม (Rationalism) ทำให้กฎหมายธรรมชาติดกลายเป็นสิ่งปกป้องผลประโยชน์และสิทธิส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงสถานะทางศาสนาดังเช่นในสมัยยุคกลาง ในยุคนี้ได้มีการแบ่งแยกระหว่าง “สิทธิธรรมชาติ” (Natural rights) กับ “สิทธิทางกฎหมาย” (Positive rights) ซึ่งได้ปรากฏชัดในงานเขียนของจอห์น ล็อก (John Locke) นักคิดชาวอังกฤษผู้ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) และเสรีนิยม โดยถือว่าปัจเจกบุคคลเป็นเจ้าของสิทธิธรรมชาติสามประการ คือ สิทธิในชีวิต ทรัพย์สินและทรัพย์สิน ซึ่งผู้ปกครองทั้งหลายถูกผูกพันตามกฎหมายธรรมชาติว่า มีหน้าที่จะต้องให้การยอมรับนับถือ และเป็นผู้ที่สนับสนุนหลักกฎหมายธรรมชาติที่ส่งเสริมให้รัฐทั้งหลายนำไปใช้และปฏิบัติ โดยกล่าวไว้ว่า รัฐทั้งหลายโดยธรรมชาติย่อมมีกฎหมายธรรมชาติปกครองอยู่ ซึ่งผูกพันบุคคลทุกคนด้วยเหตุผลและผลอันได้แก่กฎหมายที่ทำให้มนุษย์มีความเท่าเทียมกันและมีอิสรภาพจึงมีส่วนสำคัญในการก่อเกิดการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นระบอบการปกครองด้วยเหตุด้วยผลและความถูกต้องโดยธรรมตามหลักการของทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ หากผู้ปกครอง ฝ่าฝืนถือว่าเป็นการปกครองแบบทรราช มนุษย์มีสิทธิที่จะต่อต้านตามหลักการของกฎหมายธรรมชาตินอกจากล็อกยังมีนักปรัชญาตะวันตกหลายคน

เช่น Thomus Hobbes (1588–1675) Jean-Jacque Rousseau (1712-1778) Emmanuel Kant (1724-1804) ซึ่งได้สร้างทฤษฎีขึ้นมาเพื่อสนับสนุนความเชื่อในเรื่องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและความเสมอภาคของมนุษย์ตามกฎหมายธรรมชาติด้วยเช่นกัน

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

เชวง ไทยยิ่ง (2539: 35-40) ได้กล่าวถึงแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย สามารถแบ่งช่วงเวลาของการศึกษาแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

1. ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475
2. ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475

วัฒนธรรมและแนวคิดสิทธิมนุษยชนทางตะวันตกได้เข้ามาสอดแทรกต่อเนื่องแนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยสังคมไทยโบราณไม่ปรากฏการเรียกร้องสิทธิของประชาชนที่ขัดแย้งกับกษัตริย์ (ผู้ปกครอง) แต่ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าประชาชนคนไทยยินยอมโดยปราศจากการโต้แย้งกับผู้ปกครอง

พระราชอำนาจของกษัตริย์ตั้งแต่สุโขทัยเป็นไปในลักษณะพ่อปกครองลูก มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับผู้ใต้การปกครองลักษณะง่ายๆ ไม่ซับซ้อน ปรัชญาแนวคิดในการปกครองเป็นไปตามอิทธิพลคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของอินเดีย ที่เผยแพร่มาจากพม่าและมอญ อีกทอดหนึ่งประกอบกับช่วงเวลาดังกล่าว พุทธศาสนาเถรวาทซึ่งได้เผยแพร่ออกไปในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ทำให้หลักการปกครองพ่อปกครองลูกในสมัยสุโขทัย เป็นเรื่องของความเมตตาที่ผู้ปกครองให้กับผู้ใต้การปกครองเพราะปรารถนาให้ผู้ใต้การปกครองมีความร่มเย็นอยู่ดีมีความสุข สิทธิมนุษยชนที่ได้รับการคุ้มครองในสมัยสุโขทัยดังที่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในหลักศิลาจารึกเท่าที่พอล้นคว้าได้คือ

1. สิทธิทางเศรษฐกิจ ซึ่งการค้าสามารถทำได้อย่างเสรี ไม่มีการผูกขาด ไม่มีการเสียภาษี
2. สิทธิในการร้องทุกข์และอำนวยความสะดวก โดยการที่กษัตริย์ได้แคว้นกระดิ่งไว้ที่ปากประตูเพื่อให้ราษฎรร้องทุกข์เมื่อการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุติภายหลังผ่านกระบวนการปกติแล้ว
3. สิทธิในการรับมรดก เมื่อเจ้าของมรดกตายสิทธิในทรัพย์สืบทอดแก่ทายาท ซึ่งแตกต่างจากสมัยอยุธยา เมื่อผู้ตายมีบรรดาศักดิ์ตายลงถ้าผู้ตายไม่มีบำเหน็จบำนาญทรัพย์สืบทอดทั้งหมดตกเป็นของหลวง

สมัยอยุธยาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง (กษัตริย์) และประชาชนได้เปลี่ยนไปจากเดิมเนื่องจากการแพร่ขยายของลัทธิเทวราช การใช้พระราชอำนาจของกษัตริย์แทรกแซงต่อสิทธิมนุษยชนของประชาชนมากขึ้น รูปแบบการปกครองซับซ้อนมากขึ้น การกำหนดให้มีการสังกัดมูลนาย เป็นมูลเหตุในการเกิดระบบไพร่ ทำให้ระบบการควบคุมคนเป็นไปอย่างเข้มแข็งการเรียกร้องของปัจเจกชนเป็นไปได้ยาก และอาจประกอบกับลักษณะเฉพาะของสังคมไทยที่ยึดถือคติเทวะกษัตริย์ที่เรียกผู้ปกครองว่า “พระเจ้าอยู่หัว” ที่เห็นว่า

1. ผู้ปกครองอยู่ในฐานะที่สูงมาก
2. พระเจ้าแผ่นดินโดยนัยท่านเป็นเจ้าของแผ่นดิน ผู้ใต้ปกครองจึงไม่มีกรรมสิทธิ์หากแต่อยู่ได้เพราะท่านอนุญาต
3. ผู้ปกครองเปรียบเสมือนพระเจ้าเป็นเจ้าที่ลิขิตชีวิต ท่านทรงอำนาจที่จะให้อยู่หรือไม่ให้อยู่ (ตาย)
4. สิทธิในสังคมยุคนี้จึงมีแนวคิดและต้นกำเนิดที่ต่างจากแนวคิดในเรื่องสิทธิทางตะวันตกโดยเฉพาะสิทธิธรรมชาติ ซึ่งนักคิดอธิบายว่าเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด
5. คนไทยมีลักษณะพิเศษ คือ อ่อนน้อมถ่อมตน เกรงใจ เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สังคมของเราจึงไม่มีการกระทบกระทั่ง ผู้ปกครองมีกรอบความประพฤติของตนที่เรียกว่าทศพิธราชธรรม

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การปกครองของไทยเป็นรูปแบบเดียวกับอยุธยา การใช้พระราชอำนาจเป็นไปภายใต้หลักทศพิธราชธรรม สมัยรัชกาลที่ 5 ไทยเริ่มเปิดรับแนวคิดจากตะวันตก มาจากสาเหตุปัญหาภายใน พระองค์ทรงเลือกที่จะเรียกอำนาจกลับคืนโดยกระบวนการทางนิติบัญญัติพยายามยกเลิกทาส และระบบไพร่

การส่งข้าราชการและเชื้อพระวงศ์ไปศึกษาต่างประเทศเป็นเหตุหนึ่ง ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 สิ่งหนึ่งที่ไม่อาจปฏิเสธได้คือ แนวความคิดในเรื่องสิทธิมนุษยชนได้ถูกนำมาเผยแพร่ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในโรงเรียนกฎหมายกระทรวงยุติธรรมที่มีนายปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้สอนกฎหมายปกครอง

นายปรีดี พนมยงค์ ได้นำแนวคิดว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งยังไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรฉบับใดรองรับไว้โดยตรง ดังที่ปรากฏในหมวดว่าด้วยสิทธิ เสรีภาพของประชาชนในรัฐธรรมนูญที่ออกภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เข้ามาสอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชากฎหมายปกครองโดยถือว่าเป็นหลักปกครองทั่วไป โดยได้สอนถึงหลักเหล่านี้ว่า “มนุษย์ซึ่งเกิดมาย่อมมีสิทธิและหน้าที่ในอันที่จะดำรงชีวิตแลรวบรวมกันอยู่ได้เป็นหมู่คณะสิทธิและหน้าที่เหล่านี้ย่อมมีขึ้นจากสภาพตามธรรมชาติแห่งการเป็นมนุษย์นั่นเอง” และซึ่งอาจจำแนกออกเป็น 3 ประการ

1. ความเป็นอิสระหรือเสรีภาพ

2. ความเสมอภาคหรือสมภาพ

3. ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันและกันฉันท์พี่น้อง หรือภราดรภาพ

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 แนวคิดเรื่องสิทธิมนุษยชนได้ถูกตราขึ้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ.2475 (เป็นครั้งแรก) ในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ของชาวสยาม และในอีก 16 ปีต่อมา มีการจัดทำรัฐธรรมนูญครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ.2491 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่องค์การสหประชาชาติ ได้มีการจัดทำร่างปฏิญญาสากล รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวได้นำสาระแห่งสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลหลายประการมาบัญญัติเป็นหลักการแห่งสิทธิของปวงชนชาวไทยและต่อมาได้สำเร็จเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2492

แต่ในความเป็นจริงภายหลังการรัฐประหารใน พ.ศ. 2490 และการรัฐประหารอีกหลายครั้งจนถึง พ.ศ.2517 มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญหลายครั้ง หลักรัฐธรรมนูญในเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนไทยได้ถูกบัญญัติขึ้นทุกครั้ง

สิทธิมนุษยชนด้านการเมือง

จรัล ดิษฐาอภิชัย (2546: 25-26) กล่าวถึงสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองว่า มนุษย์เราเกิดและมีชีวิตอยู่ในสังคม ทุกคนไม่สามารถดำรงชีวิตได้เพียงลำพัง ที่ผ่านมาสังคมทุกประเทศจะอยู่ภายใต้การปกครองที่เรียกว่า “รัฐ” ชีวิตของมนุษย์จะดีหรือไม่ดี หรือเป็นอย่างไรรู้ขึ้นอยู่กับระบอบการปกครอง กฎหมายและการเมืองของรัฐ ในประวัติศาสตร์อันยาวนานในทุกสังคม ทุกประเทศจะมีกลุ่มสองกลุ่ม คือผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ผู้ปกครองเป็นคนปกครอง ผู้ออกกฎหมายและจัดกิจการบ้านเมือง กลุ่มผู้ถูกปกครองซึ่งส่วนใหญ่เป็นประชาชนพลเมืองจะไม่มีสิทธิการเมืองใดๆ

แต่ในยุคต่อๆ มา จากการต่อสู้ของประชาชนเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิทางการเมือง โดยเฉพาะเสรีภาพและประชาธิปไตย ทำให้รัฐค่อยๆ ให้ประชาชนพลเมืองมีสิทธิทางการเมือง เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น มโนธรรม และศาสนา เสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพในการรวมกันเป็นองค์กรและพรรคการเมือง สิทธิเสมอภาคตามกฎหมาย สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การนิติบัญญัติและบริหาร สิทธิในการปกครองตนเอง สิทธิร้องทุกข์ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ ฯลฯ สิทธิทางการเมืองเป็นสิทธิในการกำหนดเจตจำนงหรือโชคชะตาอนาคตของตนเองและกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศ อันจะทำให้การเมืองการบริหารประเทศเป็นไปในทางที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

สิทธิทางการเมืองถือเป็นสิทธิมนุษยชน ซึ่งสหประชาชาติได้นำมากำหนดไว้ในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1996 และรัฐธรรมนูญของประเทศไทยฉบับปัจจุบันมีบทบัญญัติรับรองสิทธิทางการเมืองไว้หลายมาตรา อาทิ มาตรา 39 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา การสื่อความหมาย

มาตรา 44 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ มาตรา 45 เสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพสหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การมหาชน มาตรา 47 เสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมือง

แนวความคิดเรื่องสิทธิและเสรีภาพ

บรรเจิด สิงคนดี (2543: 48-52) ได้กล่าวถึง การแบ่งประเภทของสิทธิ และเสรีภาพว่า ในการพิจารณาถึงการแบ่งประเภทของสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งอาจแบ่งแยกออกได้หลายลักษณะในที่นี้จะพิจารณาถึงการแบ่งแยกสิทธิและเสรีภาพ ดังนี้ การแบ่งสิทธิและเสรีภาพตามแนวคลาสสิกของเยอรมัน การแบ่งสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาจากผู้ทรงสิทธิและการแบ่งสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาจากเงื่อนไขการจำกัดสิทธิ

1. การแบ่งสิทธิและเสรีภาพตามแนวคลาสสิกของเยอรมัน

George Jellinek (อ้างใน บรรเจิด สิงคนดี 2543: 48-52) เป็นผู้เสนอแนวคิดดังกล่าว โดยแยกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 Status Negativus หมายถึง สภาพการณ์ที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลจะต้องปราศจากการเข้ามาแทรกแซงใดๆ จากรัฐ การใช้สิทธิและเสรีภาพประเภทนี้เป็นเรื่องที่ปัจเจกบุคคลสามารถดำเนินการไปได้เองโดยรัฐไม่จำเป็นต้องมาดำเนินการใดๆ สิทธิและเสรีภาพประเภทนี้เป็นสิทธิและเสรีภาพที่ปฏิเสธอำนาจรัฐ ซึ่งสิทธิและเสรีภาพในกลุ่มนี้ปรากฏออกมาในรูปของสิทธิในการป้องกันตัว

1.2 Status Positivus หมายถึง สภาพการณ์ที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลมีอาจบรรลุความมุ่งหมายได้หากปราศจากการเข้ามาดำเนินการอย่างหนึ่งจากฝ่ายรัฐ สิทธิและเสรีภาพประเภทนี้ปรากฏออกมาอยู่ในรูปของสิทธิประเภท “สิทธิเรียกร้อง”

1.3 Status Activus หมายถึง สภาพการณ์ที่ปัจเจกบุคคลใช้สิทธิของตนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างเจตจำนงทางการเมือง หรือเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรของรัฐ สิทธิและเสรีภาพประเภทนี้ได้มีการบัญญัติรับรองออกมาในรูปของ “สิทธิของพลเมือง”

2. การแบ่งประเภทของสิทธิโดยพิจารณาจากผู้ทรงสิทธิ

การแยกสิทธิและเสรีภาพประเภทนี้พิจารณาจากผู้ซึ่งได้รับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ หรือบุคคลซึ่งรัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ความคุ้มครอง ซึ่งอาจแบ่งสิทธิและเสรีภาพได้ดังนี้

2.1 สิทธิมนุษยชนหรือสิทธิของทุกๆ คน (Menschenrechte หรือ Jedermannrechte) สิทธิประเภทนี้ ได้แก่ สิทธิที่รัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองแก่ ทุกๆ คน โดยมิได้แบ่งแยกว่าบุคคลนั้นจะเป็นคนของชาติใด เชื้อชาติใด หรือศาสนาใด

2.2 สิทธิพลเมือง (Buergerrechte) สิทธิที่รัฐธรรมนูญมุ่งที่จะให้ความคุ้มครองเฉพาะบุคคลที่เป็นพลเมืองของรัฐเท่านั้น

3. การแบ่งสิทธิและเสรีภาพโดยพิจารณาจากเงื่อนไขการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

3.1 สิทธิและเสรีภาพกับเงื่อนไขของกฎหมายทั่วไป (Grundrechte mit einfachem Gesetzesvorbehalt) ในกรณีนี้รัฐธรรมนูญเพียงแต่เรียกร้องว่าการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้นอาจจะกระทำได้โดยบทบัญญัติทางกฎหมาย สิทธิและเสรีภาพกับเงื่อนไขของกฎหมายทั่วไปนี้ไม่ได้เรียกร้องเงื่อนไขพิเศษในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพประการอื่น เช่น เสรีภาพในเคหสถาน

3.2 สิทธิและเสรีภาพกับเงื่อนไขของกฎหมายพิเศษ (Grundrechte mit qualifiziertem Gesetzesvorbehalt) ในกรณีนี้รัฐธรรมนูญเรียกร้องว่าการแทรกแซงในสิทธิและเสรีภาพโดยกฎหมายนั้นจะต้องผูกพันอยู่กับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งหรือต้องผูกพันอยู่กับวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่งหรือต้องดำเนินการโดยวิธีที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น เช่น เสรีภาพในการเดินทาง

3.3 สิทธิและเสรีภาพที่ปราศจากเงื่อนไขของกฎหมาย (Grundrechte ohne Gesetzesvorbehalt) เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพนั้นไม่อยู่ภายใต้การจำกัดสิทธิโดยกฎหมายใดๆ ทั้งสิ้น เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา

วรพจน์ วิสรุตพิชญ์ (2528: 29-38) ได้กล่าวถึงประเภทของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญว่า สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยต่างๆ บัญญัติรับรองให้แก่ราษฎรโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายนี้ อาจจำแนกออกเป็นประเภทๆ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ต่างๆ กัน เช่น จำแนกตามวัตถุประสงค์หรือเนื้อหาแห่งสิทธิและเสรีภาพ จำแนกตามการกำเนิดแห่งสิทธิและเสรีภาพ และจำแนกตามอาการที่ใช้เป็นต้น

1. สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามเนื้อหา เมื่ออาศัยวัตถุประสงค์แห่งสิทธิและเสรีภาพเป็นหลักเกณฑ์เราอาจจำแนกสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญออกได้เป็น 6 ประเภท คือ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล สิทธิและเสรีภาพในทางความคิดและการแสดงออกซึ่งความคิด สิทธิและเสรีภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ สิทธิและเสรีภาพในการรวมกลุ่ม สิทธิและเสรีภาพทางการเมือง และสิทธิในอันที่จะได้รับการปฏิบัติจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน

2. สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามการกำเนิด เมื่อพิจารณาจากการกำเนิดของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยได้บัญญัติรับรองให้แก่ราษฎรอย่างชัดแจ้งหรือโดยปริยายแล้ว เราอาจจำแนกสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สิทธิมนุษยชน (Human Rights) และสิทธิของพลเมือง (Citizen's Rights)

สิทธิมนุษยชน ได้แก่ บรรดาสิทธิและเสรีภาพที่ถือกันมาติดตัวทุกคนมาแต่กำเนิด และไม้อาจถูกพรากไปจากราษฎรได้โดยไม่เป็นการทำลายความเป็นมนุษย์ของราษฎร สิทธิและ

เสรีภาพส่วนบุคคล เช่น สิทธิในชีวิต ร่างกาย เสรีภาพในเคหสถาน เสรีภาพในการเดินทางและการเลือกถิ่นที่อยู่ เสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกัน สิทธิในครอบครัว สิทธิในเกียรติยศชื่อเสียง และความเป็นอยู่ส่วนตัว ฯลฯ เสรีภาพในทางความคิดและการแสดงออกซึ่งความคิด เช่น เสรีภาพในการนับถือศาสนา นิเวศวิทยา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และในการปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อของตน เสรีภาพในการศึกษาอบรม เสรีภาพในการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น ฯลฯ สิทธิและเสรีภาพในการทำสัญญาก่อตั้งนิติสัมพันธ์ระหว่างกัน ฯลฯ เหล่านี้ เป็นตัวอย่างสิทธิมนุษยชน

ตามความคิดที่ว่ามนุษย์แต่ละคน เพราะเหตุที่เขาเกิดมาเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพบางประการที่อาจยกขึ้นกับผู้อื่นและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้ นี้ มีมาตั้งแต่ในปลายยุคกรีกแต่ได้รับการพัฒนาและมีอิทธิพลแพร่หลายมากขึ้นในศตวรรษที่ 18 John Locke (1632-1704) นักปราชญ์คนสำคัญในสำนักกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law School) คิดว่า สังคมการเมืองหรือรัฐนั้นมีใช้สังคมที่เกิดขึ้นและวิวัฒนาการผันแปรไปโดยตัวเองตามธรรมชาติ (Spontaneous Society) เหมือนกับครอบครัว หากแต่เป็นสังคมที่เกิดขึ้นจากเจตจำนงอันร่วมกันของมนุษย์ (Artificial Society) กล่าวคือมนุษย์ร่วมกันทำสัญญาที่เรียกว่า “สัญญาประชาคม” (Social Contract) จัดตั้งขึ้น ก่อนที่มนุษย์จะร่วมกันทำสัญญาเช่นว่านี้ มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะธรรมชาติ (State of Nature) ซึ่งหมายถึงสภาวะที่ปราศจากการจัดองค์การทางการเมือง ปราศจากผู้ปกครองหรือรัฐบาลในสภาวะธรรมชาติ มนุษย์แต่ละคนมีเสรีภาพที่จะกำหนดวิถีชีวิตของตนและใช้สอยทรัพย์สินของตนตามแต่ตนจะเห็นสมควรทั้งนี้ภายในกรอบของกฎหมายธรรมชาติหรืออีกนัยหนึ่งเหตุผล (Reason) ซึ่งสอนมนุษย์ว่าทุกคนเกิดมามีอิสระและเสมอภาคเท่าเทียมกัน แต่ละคนไม่ควรทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพและทรัพย์สินของผู้อื่นตรงเท่าที่มนุษย์ยังคงดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะธรรมชาติ แต่ละคนย่อมมีอำนาจที่จะบังคับให้การเป็นไปตามธรรมชาติและลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายด้วยตนเอง ดังนั้นจึงก่อให้เกิดความไม่เหมาะสม ความไม่สะดวก และอันตรายบางประการ ประการแรกชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ และทรัพย์สินของแต่ละคนอยู่ในความไม่มั่นคงปลอดภัย อาจถูกผู้อื่นล่วงละเมิดได้ทุกเมื่อ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันก็เฉพาะแต่ในสิทธิที่ตนมีอยู่เท่านั้น แต่ไม่ได้มีความสามารถด้านต่างๆ ซึ่งรวมทั้งความสามารถในอันที่จะเข้าใจกฎหมายธรรมชาติเท่าเทียมกันประการที่สอง การที่แต่ละคนลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเป็นเหตุให้ตนได้รับความเสียหายด้วยตนเองนั้นเท่ากับว่าแต่ละคนมีผู้พิพากษาคดี ที่ตนเองมีส่วนได้เสีย ดังนั้นอาจจะตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นการแก้แค้นรุนแรงเกินสมควรแก่เหตุได้ ประการสุดท้าย แต่ละคนไม่มีกำลังทางกายภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำตัดสินชี้ขาดของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความลับสนและความไม่มีระเบียบนี้เองเป็นมูลเหตุจูงใจให้มนุษย์หันหน้าเข้ามาตกลงทำสัญญาประชาคมจัดตั้งสมาคม การเมืองและรัฐบาลขึ้น และต่างก็ยอมสละอำนาจของตนในอันที่จะบังคับ

ให้เป็นไปตามกฎหมายธรรมชาติให้แก่รัฐบาล

จะเห็นได้จากคำสอนของ John Locke ดังที่ได้สรุปความมาข้างต้นว่ามนุษย์หันหน้าเข้ามาทำสัญญาประชาคมจัดตั้งสังคมการเมืองและรัฐบาลขึ้นก็ด้วยความมุ่งหมายเพื่อให้การคุ้มครองชีวิตร่างกาย เสรีภาพและทรัพย์สินของตนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในสภาวะธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์ตกลงกันสละให้แก่สังคมการเมืองและรัฐบาล ได้แก่ อำนาจในอันที่จะบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายธรรมชาติเท่านั้น ส่วนสิทธิในร่างกาย เสรีภาพและทรัพย์สินนั้น มนุษย์ยังคงสงวนไว้แก่ตน หาได้ยอมสละไปด้วยไม่ โดยนัยนี้รัฐและรัฐบาลจึงมีอำนาจอย่างจำกัด ในกรณีรัฐบาลกล่าวกรายสิทธิต่างๆ เหล่านี้ของราษฎรตามอำเภอใจเท่ากับว่ารัฐบาลกระทำการเกินขอบอำนาจของตน ราษฎรจึงไม่ต้องเคารพและเชื่อฟังรัฐบาลอีกต่อไป

คำสอนของสำนักกฎหมายธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำสอนของ John Locke เป็นแรงบันดาลใจอย่างสำคัญต่อการจัดทำเอกสารที่สำคัญทางรัฐธรรมนูญในเวลาต่อๆ มา ดังจะเห็นได้ว่า Bill of Rights ค.ศ.1776 ของรัฐ Virginia ประกาศไว้ตั้งแต่ข้อแรกว่า “โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์ทุกคนมีอิสรภาพและเสรีภาพเท่าเทียมกัน” และมีสิทธิบางประการติดตัวมาแต่กำเนิด แม้เมื่อได้ตกลงดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคม โดยสัญญาประชาคมใดๆ แล้วก็ตาม มนุษย์ก็ไม่อาจพรากสิทธิเหล่านี้ไปจากอนุชนรุ่นหลังได้ สิทธิเหล่านี้ได้แก่สิทธิในชีวิต ในเสรีภาพ ในการแสวงหาและการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน และในการแสวงหาความสุขให้แก่ตน คำประกาศอิสรภาพแห่งสหรัฐอเมริกา ค.ศ.1776 “ถือว่าความจริงดังต่อไปนี้มีความชัดเจนในตัวเอง มนุษย์ทุกคนถูกสร้างขึ้นมาให้เท่าเทียมกัน พระผู้เป็นเจ้าทรงประทานสิทธิอันมีอาจสละละทิ้งได้บางประการให้แก่มนุษย์” สิทธิเหล่านี้ได้แก่ สิทธิในชีวิต สิทธิในเสรีภาพ และสิทธิในการแสวงหาความสุขให้แก่ตน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองของฝรั่งเศส ค.ศ.1789 ยืนยันว่า “มนุษย์เกิดมามีเสรีภาพและมีสิทธิต่างๆ เท่าเทียมกัน” แท้ที่จริงแล้ว ความมุ่งหมายของสังคมการเมืองทั้งปวงได้แก่การปกป้องรักษาไว้ซึ่งสิทธิตามธรรมชาติอันมีอาจทำลายได้ของมนุษย์ สิทธิเหล่านี้ได้แก่ สิทธิเสรีภาพ ทรัพย์สิน ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและร่างกายและการต่อต้านการกดขี่ข่มเหง คำว่า “เสรีภาพ” ในที่นี้หมายถึงเสรีภาพโดยทั่วๆ ไป กล่าวคือ เป็น “สิทธิที่จะกระทำการใดๆ ก็ได้ทั้งสิ้นเว้นไว้แต่การอันเป็นการรบกวนเสรีภาพของผู้อื่น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ.1948 เองก็ได้ยืนยันไว้ในทำนองเดียวกันว่า “ศักดิ์ศรีและสิทธิที่มวลมนุษย์มีอยู่อย่างเท่าเทียมกันและที่มนุษย์ไม่อาจสละละทิ้งไปเสียได้เป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพของโลก”

กล่าวโดยสรุป สิทธิมนุษยชนเป็นคุณลักษณะประจำตัวของมนุษย์ทุกคน เป็นสิทธิและเสรีภาพ ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์และด้วยเหตุผลอย่างเดียวกันว่าเขาเกิดมาเป็นมนุษย์ทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้อยู่แล้วตั้งแต่ก่อนที่จะมีรัฐเกิดขึ้น ไม่มีมนุษย์ผู้ใดสามารถสละสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ได้โดยชอบ และไม่มี “ผู้ปกครองว่าการแผ่นดิน” (Sovereign) คนใดหรือคณะใดมี

อำนาจทำลายสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้ได้เช่นกัน รัฐมิได้มีคุณค่าในตนเอง แต่จะมีคุณค่าขึ้นมาที ต่อเมื่อได้ปกป้องรักษาและส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพเหล่านี้เท่านั้น

สิทธิของพลเมืองดี คือ สิทธิในอันที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้าง เจตนารมณ์ของรัฐ หรืออีกนัยหนึ่งบรรดาสิทธิและเสรีภาพทางการเมือง อันได้แก่ เสรีภาพในการ รวมตัวกัน เป็นพรรคการเมืองเพื่อดำเนินกิจการทางการเมือง ตามวิถีทางการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย สิทธิเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้ง เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจาก อาวุธ สิทธิในการสมัครเข้ารับราชการ ฯลฯ

โดยเหตุผลของเรื่องแล้ว สิทธิของพลเมืองจะมีได้ก็เฉพาะแต่ภายหลังเวลาที่รัฐเกิดขึ้น แล้วเท่านั้น ก่อนหน้านั้นความคิดเรื่องสิทธิพลเมืองย่อมไม่อาจก่อตัวขึ้นมาได้ กรณีจะเป็นประการ ไດก็ตาม ถือกันว่าสิทธิของพลเมืองนี้ก็เป็นสิทธิและเสรีภาพที่สืบเนื่องมาจากสิทธิมนุษยชนนั่นเอง ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า การที่ราษฎรเข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างเจตนารมณ์ของรัฐไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อมก็ตาม เป็นวิธีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของคนที่มีใจได้วิธีหนึ่งในหลายๆ วิธี นั้นเองรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมของราษฎร และอยู่ภายใต้การ ควบคุมตรวจสอบของราษฎรอยู่ตลอดเวลาย่อมไม่อาจกดขี่ข่มเหงราษฎรได้ง่ายๆ เหมือนกับรัฐบาล ที่สถาปนาตนเองโดยพลการ

3. สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามอาการที่ใช้

อาจจำแนกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ สิทธิและเสรีภาพในมโนธรรม (Liberty of Conscience) และสิทธิเสรีภาพในการกระทำ (Liberty of Action)

สิทธิและเสรีภาพในมโนธรรมหรือสิทธิเสรีภาพทางความคิดนี้ไม่ได้หมายความถึงแต่ เสรีภาพในการถือศาสนา นิกายศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึงเสรีภาพในอัน ที่จะไม่นับถือศาสนา นิกายศาสนา หรือลัทธินิยมทางศาสนาใดๆ เลย และเสรีภาพในอันที่จะเชื่อ หรือไม่เชื่อลัทธิทางการเมือง เศรษฐกิจ และคำสอนทางศีลธรรมแนวใดแนวหนึ่งด้วย เสรีภาพใน การศึกษาอบรม สิทธิและเสรีภาพในมโนธรรมเป็นสิทธิและเสรีภาพที่สัมบูรณ์ (absolute) ราษฎร ควรมีโอกาสที่จะคิดและจินตนาการได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ความพยายามอย่างใดๆ ที่จะบังคับ ใ้ราษฎรคิดหรือเชื่อทางใดทางหนึ่งก็ดี ห้ามใ้ราษฎรคิดหรือเชื่อทางใดทางหนึ่งก็ดี นอกจากจะ ไม่มีทางประสบความสำเร็จได้แล้ว ยังเปิดช่องทางใ้มีการขัดแย้งความคิดใ้ราษฎรกันได้ง่ายๆ ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยียังไม่เจริญก้าวหน้าพอที่จะผลิตเครื่องมือสำหรับอ่านความรู้สึกนึกคิดของคน ได้ยิ่งกว่านั้น ยังมีการทำลายความเป็นมนุษย์ของราษฎรด้วย เมื่อใดที่มนุษย์หยุดคิด มนุษย์ก็จะมี สภาพไม่ต่างไปกับวัตถุและสัตว์เครื่องจักรเพราะมนุษย์ต่างกับวัตถุและสัตว์เครื่องจักรที่คิดเป็น

เสรีภาพในการกระทำ คือ สิทธิและเสรีภาพในอันที่จะเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของ ร่างกายตามที่ได้คิดและตกลงใจไว้ ดังนั้นจึงได้แก่บรรดาสิทธิและเสรีภาพทั้งหลายอื่นนอกจาก

สิทธิและเสรีภาพในมโนธรรมนั่นเอง การใช้สิทธิและเสรีภาพเหล่านี้เกิดขึ้นในโลกภายนอกอาจมีผลกระทบกระเทือนต่อประโยชน์ของผู้อื่นหรือสังคมได้ไม่มากนักน้อย ดังนั้น รัฐจึงต้องจัดระเบียบต่อการใช้สิทธิและเสรีภาพประเภทนี้ของราษฎรแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้แต่ละคนใช้สิทธิและเสรีภาพของตนกระทำการใดๆ ที่จะมีผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นหรือต่อประโยชน์ส่วนรวม

แนวคิดเกี่ยวกับหลักความเสมอภาคในประเทศไทย

ปรีดี เกษมทรัพย์ (2526 : 168) กล่าวว่าระบบกฎหมายสมัยใหม่คือการรับรู้ว่ามีมนุษย์ทุก ผู้ทุกนามนั้นเป็นบุคคล และเป็น “ตัวการของกฎหมาย” (Subject of Law) โดยความคิดที่ว่ามนุษย์เป็นตัวการของกฎหมายนี้เป็นการรับรู้ถึงศักดิ์ศรีของมนุษย์ว่ามนุษย์นั้นจะถูกกระทำให้กลายเป็นเพียงวัตถุหรือเป็นทรัพย์สินไม่ได้ เพราะตั้งแต่สมัยโบราณมาแล้วที่ระบบทาสนั้นถือว่ามนุษย์ตกเป็นทรัพย์สินของมนุษย์ด้วยกันได้ ชีวิตและร่างกายของผู้หนึ่งนั้นอยู่ใต้อำนาจสิทธิขาดของผู้อื่นได้ การเลิกทาสในสมัยใหม่ของโลกตะวันตกจึงเป็นผลมาจากการรับรู้ซึ่งศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันของมนุษย์นี้เองมนุษย์ที่เกิดมาในระบบกฎหมายสมัยใหม่จึงถือได้ว่ามีศักดิ์ศรีเป็นบุคคลตามกฎหมายโดยเท่าเทียมกัน ฐานันดรหรือสถานะโดยกำเนิดหรือโดยการยกย่องหรือแต่งตั้งไม่ก่อให้เกิดอภิสิทธิ์หรือสิทธิพิเศษใด ๆ ทั้งสิ้น หลักนี้จึงมีความหมายโดยปริยายถึงความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย (Equality before the law) และความรู้สำนึกในความเสมอภาคของคนในสมัยใหม่นี้เป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงจิตวิญญาณของกฎหมายสมัยใหม่ว่ารังเกียจอภิสิทธิ์ (Privilege) ทั้งปวง ดังนั้นการให้หรือรับรองสิทธิพิเศษแก่บุคคลในกรณีใด ๆ ในระบบกฎหมายสมัยใหม่นั้นจะทำให้ต่อเมื่อมีเหตุผลอันสมควรเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเท่านั้น

ในส่วนของ การพัฒนาระบบกฎหมายของไทยให้ทันสมัยตามอย่างตะวันตกนั้นอาจกล่าวได้ว่าเริ่มต้นตั้งแต่แผ่นดินพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยในรัชสมัยของพระองค์ได้มีการประกาศใช้กฎหมายมากมาย กฎหมายที่ประกาศใช้นอกจากจะเป็นกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องแล้ว ประกาศส่วนหนึ่งจะแสดงถึงแนวพระราชดำริที่จะปรับค่านิยมของคนไทยให้เข้ากับอาระประเทศด้วย เช่นออกประกาศยกเลิกประเพณีที่บิดามารดาหรือสามีขายบุตรภรรยาให้เป็นทาสโดยเจ้าตัวไม่สมัครใจเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ โดยทรงดำริว่าสิทธิดังกล่าวไม่เป็นการยุติธรรมแก่เด็กและผู้หญิง

การปฏิรูประบบกฎหมายครั้งที่สำคัญแห่งกรุงรัตนโกสินทร์คือการปฏิรูประบบกฎหมายในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งระยะแรกได้มีการใช้หลักกฎหมายอังกฤษสอนในโรงเรียนกฎหมาย ต่อมาในช่วงหลังอิทธิพลของกฎหมายอังกฤษได้ค่อย ๆ ลดความสำคัญลง เนื่องจากความจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยอย่างรวดเร็วและพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ 5 ทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยว่าระบบกฎหมายไทยมีลักษณะใกล้เคียงกับระบบกฎหมายภาคพื้นยุโรป จึงได้มีการรับเอาระบบกฎหมายของประเทศในภาคพื้นยุโรปเข้ามาเป็นแบบอย่างในการชำระสะสางและร่างประมวลกฎหมาย ตลอดจนปรับปรุงการเรียนการสอนกฎหมายในที่สุด การริเริ่มปรับสถานะของบุคคลให้เท่าเทียมกันเริ่มต้นขึ้นในรัชสมัยรัชการที่ 5 เริ่มจากการผ่อนคลายการใช้อำนาจคดีระหว่างผู้ใหญ่ผู้น้อยตามหลักมนุษยธรรมก่อน แล้วตามมาด้วยการเลิกทาส และยกเลิกฐานันดรไพร่ที่มีมาแต่โบราณให้กลายเป็นพลเมืองไปในที่สุด ในส่วนของคำว่าบุคคลซึ่งหมายถึงผู้ทรงสิทธิตามกฎหมายจะมีใช้กันมาอย่างไรไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด แต่ในคำรากฎหมายนั้นปรากฏมีการกล่าวถึงบุคคลในหัวข้อเลิกเซอร์กกฎหมายของกรมหลวงราชบุรีร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442) บุคคลนั้นหมายถึงคนธรรมดาหรือหม่มคนที่มีอำนาจทำการได้ตามกฎหมายเหมือนเช่นคนธรรมดา ต้นนิษฐานได้ว่าความคิดที่ว่าไม่ว่าผู้ดีหรือไพร่ต่างก็มีฐานะเป็นบุคคลสามารถมีสิทธิในฐานะที่เป็นพลเมืองที่ได้รับหลักประกันว่าจะได้รับความเป็นธรรมตามที่กฎหมายกำหนดคงจะเป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้ว แต่ยังมีได้มีกฎหมายรองรับโดยแจ้งชัดให้มีสถานะเท่าเทียมเสมอภาคกันอย่างแท้จริง ดังนั้นแม้สถานะของบุคคลจะได้รับการปรับปรุงให้พ้นจากสถานการณเป็นไพร่และทาสโดยกำเนิดเหลือแต่ฐานะเป็นพลเมือง แต่การเกิดมาในตระกูลต่างชั้นกันก็ยังคงถือว่ามิชาติวุฒิต่างกันและเป็นเหตุให้มีสิทธิหน้าที่ต่างกันด้วย

การปรับปรุงสถานะและสิทธิเสรีภาพของบุคคลในฐานะเป็นพลเมืองแบบสมัยใหม่นั้น โดยมีนักกฎหมายกล่าวไว้ว่าการปฏิรูปกฎหมายในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีลักษณะเสริมสร้างคุณธรรมของรัฐสมัยใหม่ในแง่รากฐานและกลไกทางกฎหมายอย่างสำคัญหลายประการ ได้แก่การยกย่องศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมกันของมนุษย์ด้วยการเลิกทาส รับรองให้บุคคลมีฐานะเป็นตัวการสำคัญในกฎหมาย มีสิทธิเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย อนามัย เกรียติยศ ชื่อเสียงโดยได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้โดยให้การคุ้มครองไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา

ความเสมอภาคในประเทศไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กล่าวถึงความเสมอภาคไว้ดังนี้

มาตรา 4 ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 5 ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใดย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา 30 บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา 31

มาตรา 31 บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัยหรือจริยธรรม

กล่าวโดยสรุปประชาชนไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง อยากร่วมกันมีความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม ความเสมอภาคในการทำงาน ความเสมอภาคในการเลือกตั้ง ความเสมอภาคในหน้าที่ ความเสมอภาคในการรับบริการสาธารณะ เป็นต้น

ทหารกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของทหาร อาจเป็นไปได้ทั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการในทางการเมือง โดยที่ผู้นำทางการเมืองมักจะหยิบยกเอาการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมาใช้สนับสนุนตนเอง ทำให้เกิดภาพของความชอบธรรมในการปกครองหรือการเข้ามามีอำนาจทางการเมืองสำหรับในประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศที่กำลังพัฒนานั้น บทบาทของทหารกับการเมืองมักเป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอภายใต้เหตุผลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ (ชาติ) ทหารจึงมักหยิบยกเอาการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเข้ามาเป็นเครื่องมือ โดยเฉพาะประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย หรือกล่าวได้ว่าผู้นำที่ควบคุมรัฐบาลอยู่ต้องมีความสามารถมากกว่าและมีความต้องการน้อยกว่ากลุ่มชนชั้นนำที่ไม่ได้ควบคุมรัฐบาล ในด้านการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองกลุ่มหลังนี้เห็นว่าการดึงเอากลุ่มใหม่ ๆ เข้ามามีบทบาททางการเมืองเป็นวิธีการที่ได้ผลที่จะเปลี่ยนสภาพคงเดิมสร้างดุลแห่งอำนาจใหม่สลับอำนาจผู้นำเดิมและเข้ากุมอำนาจในรัฐบาลเสียเอง โดยเฉพาะกลุ่มทหารเมื่อเข้ามามีอำนาจทางการเมืองมักจะอ้างว่าการเมืองในระบบพรรคเป็นเหตุแห่งความไม่มั่นคง แต่อย่างไรก็ตามผู้นำทหารในหลายประเทศได้หันมาสนใจการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น โดยในส่วนของทหารเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองใน 3 รูปแบบ คือผู้ใกล้ชิด ผู้พิทักษ์ และนักปกครอง

สุจิต บุญบงการ (2531) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่าทหารเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางการเมืองที่สำคัญในประเทศไทย วิถีทางที่ทหารเข้าครอบงำทางการเมืองส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของการทำรัฐประหาร นับแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ฝ่ายทหารได้เข้ายึดอำนาจโดยการทำรัฐประหารสำเร็จหลายครั้งด้วยกันและที่ไม่สำเร็จก็มีหลายครั้ง โดยแต่ละครั้งมีผลกระทบต่อการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รัฐบาลที่ทหารจัดตั้งขึ้นหลังการทำรัฐประหาร มักจะไม่ยอมให้มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือมีอยู่ก็ในขอบเขตจำกัดจะเห็นได้ว่าการยึดอำนาจหลายครั้งพรรคการเมือง สภาผู้แทนราษฎร และการเลือกตั้งมักถูกยกเลิก การยึดอำนาจบางครั้งอาจยินยอมให้มีการเลือกตั้งแต่ก็ไม่ค่อยมีความหมายต่อการจัดตั้งรัฐบาลมากนัก สภาพเช่นนี้แสดงถึงทัศนคติของผู้นำทางการเมืองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนว่ายังไม่เห็นถึงความจำเป็น ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประเทศตะวันตก

สุริยนต์ สุวรรณราช (2536) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาททหารกับการเมือง : ศึกษากรณี นายทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 5 (จปร. 5) พบว่านายทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 5 (จปร. 5) เป็นคณะนายทหารแห่งกองทัพบกกลุ่มหนึ่งที่เข้าแทรกแซงทางการเมืองด้วยวิธีรัฐประหารร่วมกับกองทัพอากาศและกองทัพเรือเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 และได้พยายามสร้างเครือข่ายเข้าครอบงำกลไกในกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศและกรมตำรวจ ในนามกลุ่ม 0143 เพื่อรองรับการผูกขาดอำนาจทางการเมืองโดยการรวมตัวและเข้ากุมอำนาจในกองทัพและการถ่ายเทอำนาจหรือการสืบทอดอำนาจในกองทัพ ใช้อิทธิพลกดดันการร่างรัฐธรรมนูญ และการเข้าควบคุมรัฐสภา และใช้อิทธิพลในการควบคุมพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่และพรรคการเมืองเก่า

นโยบายของกองทัพบกเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางการเมือง การสร้างอุดมการณ์และการพัฒนาประชาธิปไตย

การเมืองไทยยุคใหม่เริ่มขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งติดตามมาด้วยการแย่งชิงอำนาจในหมู่ข้าราชการและนักการเมือง เปิดทางให้ทหารเข้ายึดอำนาจหลายครั้ง การเปลี่ยนแปลงเมื่อปี 2475 นั้น คณะราษฎรไม่ได้ปูพื้นฐานไว้รองรับผลการปฏิบัติ คือไม่ได้ปูพื้นฐานให้ประชาชนที่จะรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ปกครองคือ คณะราษฎรเองก็ไม่พร้อมที่จะรับช่วงอำนาจจากกษัตริย์เท่ากับว่าการสิ้นสุดของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ก่อให้เกิดช่องว่างในการใช้อำนาจการปกครองรัฐว่าใครจะใช้อำนาจต่อไป อันนี้เป็นจุดอ่อนที่สำคัญที่สุดที่เปิดทางให้ทหารซึ่งเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันมั่นคงกว่ากลุ่มอื่นเข้าสวมรอยใช้อำนาจการปกครอง

ในปัจจุบันกองทัพบกได้ส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมือง โดยได้เริ่มให้มีการฝึกและศึกษาด้านการเมืองแก่หน่วยทหารในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหาร ทั้งนี้เพราะกองทัพพิจารณาเห็นว่าหน้าที่ที่จะรักษาความมั่นคงของชาติและประชาชนเอาไว้ได้นั้น จำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ทหารได้รู้ถึงลัทธิทางการเมืองอันเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติ เพื่อที่จะทำให้ทหารเกิดความสำนึกในคุณค่าสถาบันที่ประเทศชาติมีอยู่ และเข้าใจระบอบการปกครองประชาธิปไตยซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตลอดจนทำให้ทหารเข้าใจถึงบทบาทของตนและการปฏิบัติงานของรัฐบาล ดังจะให้เห็นจากคำสั่งของกองทัพบก ดังนี้

1. นโยบายในการเสริมสร้างความรู้ทางการเมือง กองทัพบกจำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนจริยธรรมทางจิตใจและการประพฤติปฏิบัติของกำลังพลให้รู้เท่าเทียม ทันทลอบุบายอันลึกซึ้งของกลุ่มบุคคลและลัทธิการเมืองอันเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาติ รวมทั้งกวดขันการประพฤติปฏิบัติของกำลังพลทุกคนในหน่วยทหารและส่วนราชการทุกระดับให้เป็นไปโดยชอบและสุจริต ขจัดเสียซึ่งเงื่อนไขที่จะเปิดช่องให้กลุ่มบุคคลที่ทำการเป็นศัตรูของชาติ เข้ามายุแหย่ก่อความวุ่นวายได้ กำลังพลจะต้องมีความเข้าใจอย่างกว้างขวางพอสมควรในเรื่องลัทธิการเมืองและเปรียบเทียบได้เด่นชัดว่าการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขนี้ดีกว่าลัทธิการเมืองของฝ่ายศัตรูและเหมาะสมกับคุณลักษณะประจำชาติและอุปนิสัยของประชาชนคนไทยสามารถแก้ปัญหาทางสังคมได้โดยไม่ต้องใช้กำลังเข้าบังคับข่มขู่ และเป็นระบบการปกครองที่จะนำประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้ามั่นคงในอนาคตได้อย่างแน่นอน

2. นโยบายในการปลูกฝังอุดมการณ์ทางประชาธิปไตย การดำเนินงานปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในหน่วยทหารแบบส่วนราชการของกองทัพบก หมายถึง การเสริมสร้างความรู้ จิตใจ การประพฤติดี ปฏิบัติชอบของกำลังพลรายบุคคลและหน่วยให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของสถาบันที่ประเทศชาติมีอยู่และเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้เพื่อปกป้องสถาบันเหล่านั้น โดยไม่คิดชีวิตไม่คำนึงถึงความเหนื่อยยากและไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ทั้งสิ้น การที่เมืองไทยจะเป็นประชาธิปไตยได้นั้น ประชาชนต้องรู้กำลังของตนเองตลอดจนสิทธิและหน้าที่ โดยเฉพาะหน้าที่ในการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ประชาชนต้องพร้อมที่จะถูกปกครองโดยผู้ปกครองและกำจัดผู้ปกครองที่ไม่ดีตามวิถีแห่งรัฐธรรมนูญในขั้นต้นและการใช้อำนาจอธิปไตยขั้นสุดท้ายเมื่อประชาชนมีพลังเข้มแข็งสามารถที่จะพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญและประชาธิปไตยไว้ได้ด้วยวิธีดังกล่าว ตลอดจนสามารถควบคุมรัฐบาลที่จะทำหน้าที่แก้ไขปรับปรุงให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้ ทหารที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยก็จะต้องทำหน้าที่ป้องกันภัยจากการรุกรานของข้าศึกเพื่อให้ประชาชนปลอดภัยและอยู่เย็นเป็นสุขสามารถบริหารประเทศให้พัฒนาก้าวหน้าสมความมุ่งหมาย

3. นโยบายของกองทัพบกในการพัฒนาประเทศและส่งเสริมการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 มาตรา 61 ระบุว่ารัฐ ต้องจัดให้มีกำลังทหารเพื่อรักษาเอกราช ความมั่นคงของรัฐและผลประโยชน์แห่งชาติ กำลังทหาร ฟังใช้เพื่อการรบหรือการสงครามและป้องปรามมิให้เกิดสงคราม ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ เพื่อปราบหรือป้องปรามการกบฏและการจลาจลเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐและเพื่อการพัฒนา ประเทศ การพัฒนาส่งเสริมระบอบการปกครองประชาธิปไตย กองทัพบกได้ปฏิบัติตามคำสั่ง สำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/23 โดยกำหนดนโยบายเพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์ให้เสร็จสิ้นอย่างรวดเร็ว ด้วยการรุกทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ยับยั้งการปฏิบัติเพื่อสร้างสถานการณ์สงคราม ใช้แนวทาง ของประชาธิปไตยเป็นหลัก มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนปกครองตนเองและมีส่วนร่วมทางการเมือง มีการสนับสนุนการจัดตั้งขบวนการประชาธิปไตย ให้มวลชนทั้ง 5 กลุ่ม ได้แก่ ลูกเสือชาวบ้าน (ลส.ชบ) สมาชิกไทยอาสาป้องกันชาติ (ทสปช.) สมาชิกทหารกองหนุนเพื่อความมั่นคงของชาติ (กนช.) สมาชิกและองค์กรอาสาช่วยรบทหารพราน (อชร.ทพ) และสมาชิกหมู่บ้านอาสาพัฒนา ป้องกันตนเอง (อพป.) เป็นพลังมวลชนประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพสามารถต่อสู้ ให้ได้รับชัยชนะขั้นเด็ดขาดจากคอมมิวนิสต์และขบวนการก่อการร้ายทุกรูปแบบตลอดจน ขบวนการอื่น ๆ ที่มุ่งทำลายประชาธิปไตยและเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะนำประเทศไปสู่ความมั่นคง ปลอดภัยและเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ประวัติกรมทหารราบที่ 19

กรมทหารราบที่ 19 เดิมเป็นกรมทหารราบที่ 2 กองพลทหารอาสาสมัคร ผลัดที่ 3 ส่วน ที่ 2 หรือเป็นที่รู้จักกันในนาม “กองพลเสือดำ” ที่ปฏิบัติการรบในประเทศสาธารณรัฐเวียดนาม ได้ จนกระทั่งวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2515 กรมทหารราบที่ 2 ได้จบภารกิจในการปฏิบัติการรบจึง เดินทางกลับประเทศไทย กองทัพบกจึงมีคำสั่งแต่งตั้งและบรรจุกรมทหารราบที่ 2 กองพล อาสาสมัคร เป็นกรมทหารราบที่ 19 โดยขึ้นตรงต่อกองพลทหารราบที่ 9

กองบังคับการกรมทหารราบที่ 19 ประกอบด้วย 1 กรม 3 กองพัน ที่มีกำลังพล แยกเป็น

1. กรมทหารราบที่ 19
2. กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 19
3. กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 19
4. กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19

อัตราบรรจุกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

หน่วย	อนุมัติ			บรรจุจริง		
	นายทหารชั้นสัญญาบัตร	นายทหารชั้นประทวน	พลทหาร	นายทหารชั้นสัญญาบัตร	นายทหารชั้นประทวน	พลทหาร
กรมทหารราบที่ 19	33	139	135	22	108	131
กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 19	35	259	422	14	220	397
กองพันทหารราบที่ 2 กรมทหารราบที่ 19	35	259	422	16	210	396
กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 19	35	259	422	16	212	392
รวม	138	916	1,401	68	750	1,316

ตารางที่ 2.1 อัตราบรรจุกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

ภารกิจ หน้าที่ ของกรมทหารราบที่ 19

1. จัดการกำลังรบหลัก เพื่อปฏิบัติตามแผนการป้องกันประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในและเข้าร่วมในการพัฒนาประเทศ
2. ป้องกันประเทศตามแนวชายแดนไทย – พม่า รักษาความมั่นคงภายในโดยครอบคลุมพื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่จังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ เพื่อป้องกันการรุกรานจากอินโดจีนและรักษาผลประโยชน์ของชาติ
3. วางแผน อำนาจการ สั่งการ ประสานงานด้านความมั่นคงภายใน 3 แผนงาน ได้แก่ งานจัดระเบียบและเสริมความมั่นคงตามแนวชายแดน งานป้องกันแก้ไขปัญหาอาชญากรรม และงานส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ โดยดำเนินการแก้ปัญหาด้านความมั่นคงตามที่กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 มอบหมาย

การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่

1. สายธุรการและกำลังพล มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการธุรการ การสารบรรณ วางแผน ประสานงาน การกำกับและการดำเนินการเกี่ยวกับกิจการกำลังพล
2. สายงานข่าว มีหน้าที่เสนอนโยบาย วางแผนอำนาจการ ประสานงานกำกับ การเกี่ยวกับการปฏิบัติการทางยุทธการ รับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับข่าวกรองการรบ การต่อต้านข่าวกรอง

รวบรวม ประเมินค่า ดีความข่าวสารเกี่ยวกับสภาพอากาศ ภูมิประเทศ ข้ำศึก และประชาชนพลเรือนอันจะเป็นผลกระทบต่อภารกิจ

3. สายยุทธการและการฝึก มีหน้าที่จัดการฝึก การยุทธและการปฏิบัติการรบของหน่วยและหน่วยสมทบ

4. สายส่งกำลังบำรุง มีหน้าที่วางแผน ประสานงาน กำกับดูแล ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการส่งกำลังบำรุงต่าง ๆ ของหน่วย ได้แก่ การส่งกำลังบำรุง การขนส่ง การซ่อมบำรุง การบริการทางการแพทย์ ฯลฯ

5. สายกิจการพลเรือน มีหน้าที่เกี่ยวกับประชาชนพลเรือน การปกครอง เศรษฐกิจ และสถาบันต่าง ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองในวรรณกรรมไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 – 2519 พบว่าในวรรณกรรมไทยได้มีแนวคิดทางการเมืองหลายประการคือ การต่อต้านการปกครองในระบบเผด็จการ การต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ การสนับสนุนการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ต่อต้านระบบศักดินาที่มีการแบ่งชั้นวรรณะและระบบทุนนิยมที่เปิดโอกาสให้นายทุนเอารัดเอาเปรียบหรือกดขี่ข่มเหงชนชั้นกรรมกรหรือชาวนาชาวลาวใด ในขณะที่เดียวกันก็ปลุกจิตสำนึกของประชาชนให้กล้าต่อสู้เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมคัดค้านนโยบายของสหรัฐอเมริกาที่มักส่งทหารเข้าไปแทรกแซงกิจการบ้านเมืองของชนชาติอื่น ซึ่งให้เห็นว่าการที่ชาวชนบทด้วยความรู้ทางการเมืองและต่อการศึกษา รวมทั้งความไม่ซื่อสัตย์ของบรรดานักการเมือง ความหลงมัวเมาในอำนาจวาสนาของผู้นำฝ่ายทหารที่คิดว่า “อำนาจเป็นธรรม” มีส่วนทำให้การปกครองในระบบประชาธิปไตยในประเทศได้ผลไม่ดีเท่าที่ควรและการที่คนของทางการอันได้แก่ข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ ท่างานบกพร่อง ไม่ใส่ใจที่จะบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนอย่างจริงจัง ทั้งยังใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ใช้อำนาจรัฐบังหลวงหรือกดขี่ข่มเหง เอารัดเอาเปรียบประชาชนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนที่มีฐานะยากจนต้องผจญกับความทุกข์ยาก ลำเค็ญและเดือนร้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นจุดอ่อนที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามสามารถใช้เป็นข้อดำเนินคดี การทำงานของรัฐบาลและพูดโน้มน้าวใจให้ประชาชนให้เกลียดชังรัฐบาลได้ง่ายขึ้น เท่ากับเป็นการปลุกดันประชาชนให้กลายเป็นกำลังพลของฝ่ายศัตรูอย่างตกกระไดพลอยโจน ส่วนนิคตินักศึกษาและประชาชนที่ต้องการสร้างสรรค์ความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมก็ต้องประพืดคนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายไม่ใช่สิทธิเสรีภาพจนเกินขอบเขตจะไม่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมือง

ของใคร จึงจะทำให้ชาติบ้านเมืองมีความสงบสุขและเจริญรุ่งเรืองทัดเทียมอารยประเทศ

สุรทิน นาควัชระ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณีทหารกองประจำ การสังกัด กรมทหารราบที่ 1มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ พบว่าการเรียนรู้และปลูกฝังอุดมการณ์ในทางการเมืองให้ทหารกองประจำการให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้น จะต้องเปิดโอกาสให้ทหารมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและในการตัดสินใจของกลุ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทั้งในด้านทัศนคติทางการเมืองที่ยอมรับในวิถีประชาธิปไตยสูงขึ้นและทหารจะยอมรับในกติกาประชาธิปไตยทางสังคมเพิ่มขึ้น มีระเบียบวินัยสูงขึ้น

สมศักดิ์ หนูสนิท (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทางการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารกับการเมืองไทย พบว่าทหารได้แทรกแซงการเมืองตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 นับแต่ยุคคณะราษฎรจนกระทั่งประชาธิปไตยทุนอุปถัมภ์ในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทางการเมืองของไทย เพราะที่ผ่านมาผู้นำทหารใช้วิธีการทำรัฐประหาร เป็นช่องทางเข้าสู่อำนาจการทำรัฐประหารมีผลต่อความเข้มแข็งความต่อเนื่องของระบบพรรคการเมืองไทย โดยผู้นำทหารได้เข้ามามีบทบาทในกิจกรรมของพรรคการเมืองโดยเป็นผู้นำพรรคเสียงเอง เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมตามวิถีทางของรัฐสภา ส่งผลให้พรรคการเมืองไทยไม่สามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองได้ ประกอบกับการแทรกแซงการเมืองของทหารไม่ได้ถูกต่อต้านจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจ เพราะลักษณะคนไทยมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองแบบยอมรับอำนาจรัฐบาลแม้ว่าประชาชนจะมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมืองแต่ก็ไม่สนใจที่จะเข้าไปมีบทบาททางการเมืองก็จะมีเพียงคนหมู่น้อยเท่านั้น แต่ในการแทรกแซงทางการเมืองของทหารในปัจจุบันจะกระทำได้อย่างมากเพิ่มขึ้น เพราะสถานการณ์ทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์และความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน บทบาททางการเมืองของทหารจึงมีแนวโน้มที่จะทำหน้าที่เพียงทหารอาชีพเท่านั้น

สริลลา พลอยสิทธิธรรมชาติ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองของทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร พบว่า ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนเตรียมทหารอยู่ในระดับสูง ความแตกต่างระหว่างสภาพภูมิหลังของนักเรียนเตรียมทหารกับการเรียนรู้ทางการเมือง ปรากฏว่าสภาพภูมิหลังของนักเรียนเตรียมทหารที่มีอายุสถาบันการศึกษา ก่อนเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร สภาพภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพบิดา อาชีพมารดา และภูมิลำเนาต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้ทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ส่วนสังกัดเหล่าทัพต่างก็มีค่าเฉลี่ยของการเรียนรู้ทางการเมืองแตกต่างกัน

สุเทพ โพธิ์สุวรรณ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการในการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำลังพลในกองพลทหารราบที่ 9 พบว่า 1) กำลังพลทหารบกของกองพลทหารราบที่ 9 มีทัศนคติทางการเมืองต่อการเลือกตั้งว่าเป็นเรื่องของ “ทางราชการ” และการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ว่า การเลือกตั้งมิใช่เป็นเพียงแค่ “สิทธิ” เท่านั้น แต่ถือเป็นหน้าที่อัน “ศักดิ์สิทธิ์” 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำลังพลฯ มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชั้นยศ 3) กำลังพลฯ ที่มีชั้นยศสูงคือ ระดับนายทหารชั้นสัญญาบัตรตัดสินใจเลือกตั้งด้วยสาเหตุของความผูกพันทางด้านอุดมการณ์ เนื่องจากได้ใช้เวลามากกว่าในการติดตามรับฟังข่าวสารเหตุการณ์ทางการเมืองและกิจกรรมของพรรคการเมืองและนักการเมือง 4) กำลังพลฯ ที่มีชั้นยศระดับต่ำกว่า เช่น นายทหารชั้นประทวน และทหารเกณฑ์ จะตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรจากหลักการสำคัญด้านท้องถิ่นนิยม ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ และผลประโยชน์ส่วนตัว นอกจากนี้การไปใช้สิทธิโดยปกติแล้วจะได้รับการบอกเล่าจากผู้บังคับบัญชาให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อให้มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิมากที่สุด สำหรับการตัดสินใจเลือกผู้ใดผู้หนึ่งนั้นไม่ได้มีการสั่งการดังที่คาดเดากัน กำลังพลฯ จึงตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเองได้อย่างอิสระ

วันชาติ เนตรานนท์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนทหารไทยในยุคปัจจุบัน : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนนายเรืออากาศ พบว่า 1) นักเรียนนายเรืออากาศส่วนใหญ่มีการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับความสนใจทางการเมือง คือปัจจัยอายุและชั้นปีการศึกษา ปัจจัยด้านเนื้อหาวิชาวิชาการและการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากรด้านการบังคับบัญชาและคณาจารย์ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง คือปัจจัยอายุและชั้นปีการศึกษา ปัจจัยด้านเนื้อหาวิชาวิชาการและการเรียนการสอน ปัจจัยด้านบุคลากรด้านการบังคับบัญชาและคณาจารย์ และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายเรืออากาศเกี่ยวกับความไว้วางใจทางการเมือง คือ ปัจจัยชั้นปีการศึกษาและคะแนนเฉลี่ยสะสม และปัจจัยด้านวัฒนธรรมทหาร โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชวนชัย ไตรธรรม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง พบว่า 1) นักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูงมีการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 2) ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก พบว่าคุณสมบัติทางสังคมของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก อายุ ชั้นยศ รายได้ การศึกษา ประสบการณ์

สถานภาพ ภูมิลำเนา ไม่มีความแตกต่างกันแต่วัฒนธรรมทางการเมืองมีความแตกต่างกันโดยมี
ความโน้มเอียงของวัฒนธรรมทางการเมืองไปในทางประชาธิปไตยมากกว่าแบบอำนาจนิยม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของ นายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีในการศึกษาครั้งนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 750 นาย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 20 นาย โดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) จาก ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 จังหวัดกาญจนบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

2.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา
- ระยะเวลาในการรับราชการ
- ตำแหน่ง
- ชั้นยศในปัจจุบัน

- สายการปฏิบัติงาน
- รายได้
- การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

2.1.2 ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่องความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารยศนายทหารชั้นประทวนในกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ข้อมูลที่ได้จากระเบียบ กฎหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ราชกิจจานุเบกษา รัฐธรรมนูญ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการทหาร

3.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ติดต่อประสานงานกับผู้บังคับบัญชาขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูล

3.3.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอความยินยอมในการเก็บข้อมูลและนัดสัมภาษณ์

3.3.3 ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเองโดยการถามข้อมูลทั่วไปแล้วจึงถามข้อมูลเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3.4 หลังจากสัมภาษณ์เสร็จ ตรวจสอบข้อมูลที่ได้เพื่อจัดเตรียมในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องนำเสนอเป็นคำร้อยละ แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการพรรณนาข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการทหาร สังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 20 ราย รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้-

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์
2. ผลการศึกษาความคิดเห็นทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 4.1 อายุของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
อายุ		
21 – 25 ปี	3	15.0
26 – 30 ปี	8	40.0
31 – 35 ปี	4	20.0
36 – 40 ปี	3	15.0
41 – 45 ปี	0	0.0
46 – 50 ปี	1	5.0
51 – 55 ปี	1	5.0
56 – 60 ปี	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นค่าของอายุ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดมีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 46 – 50 ปี และ 51 – 55 ปี มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.2 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
สถานภาพ		
โสด	7	35.0
สมรส	12	60.0
หม้าย	0	0.0
หย่าร้าง	1	5.0
อื่นๆ	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นค่าของสถานภาพ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากที่สุดมีสถานภาพสมรส จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดมีสถานภาพหย่าร้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)	0	0.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)	10	50.0
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	2	10.0
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	7	35.0
ปริญญาตรี	1	5.0

ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา (ต่อ)		
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	0	0.0
อื่น ๆ	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นค่าของการศึกษา ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.4 ระยะเวลาในการรับราชการของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการรับราชการ		
1 – 5 ปี	8	40.0
6 – 10 ปี	7	35.0
11 – 15 ปี	3	15.0
16 – 20 ปี	0	0.0
21 – 25 ปี	0	0.0
26 – 30 ปี	2	10.0
31 – 35 ปี	0	0.0
36 – 40 ปี	0	0.0
41 – 45 ปี	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นค่าของระยะเวลาในการรับราชการ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีระยะเวลาในการรับราชการ 1 – 5 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดมีระยะเวลาในการรับราชการ 26 – 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.5 ตำแหน่งปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ตำแหน่งปัจจุบัน		
หัวหน้าชุด	7	35.0
ผู้บังคับหมู่	5	25.0
รองผู้บังคับหมวด	2	10.0
อื่น ๆ	6	30.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นค่าของตำแหน่งปัจจุบัน ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีตำแหน่งหัวหน้าชุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดมีตำแหน่งรองผู้บังคับหมวด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตารางที่ 4.6 ยศปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ยศในปัจจุบัน		
สิบตรี	1	5.0
สิบโท	2	10.0
สิบเอก	7	35.0
จ่าสิบตรี	2	10.0
จ่าสิบโท	2	10.0

ตารางที่ 4.6 ยศปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
ยศในปัจจุบัน (ต่อ)		
จ่าสิบเอก	4	20.0
จ่าสิบเอก (พิเศษ)	2	10.0
อื่น ๆ	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นค่าของยศปัจจุบัน ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมียศสิบเอก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดมียศสิบตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.7 หน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
หน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายการปฏิบัติงาน		
สายธุรการและกำลังพล	1	5.0
สายงานข่าว	2	10.0
สายยุทธการและการฝึก	10	50.0
สายส่งกำลังบำรุง	5	25.0
สายกิจการพลเรือน	2	10.0
อื่น ๆ	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นค่าของหน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายการปฏิบัติงานในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดปฏิบัติงานในสายงานยุทธการและการฝึก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดปฏิบัติงานในสายงานธุรการและกำลังพล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.8 รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
รายได้		
5,000 – 10,000 บาท	9	45.0
10,001 – 15,000 บาท	8	40.0
15,001 – 20,000 บาท	1	5.0
20,001 – 25,000 บาท	1	5.0
25,001 – 30,000 บาท	1	5.0
มากกว่า 30,000 บาท	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นค่าของรายได้ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดมีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดมีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 รายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 รายได้ 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

ตารางที่ 4.9 การรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนคน	ร้อยละ
การรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมือง		
วิทยุ	0	0.0
โทรทัศน์	18	90.0
หนังสือพิมพ์	2	10.0
อื่นๆ	0	0.0
รวม	20	100.0

ตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นค่าของการรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 20 คน โดยผลจากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองทางโทรทัศน์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0 และกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดรับรู้และติดตามข่าวสารทางการเมืองทางหนังสือพิมพ์ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

2.1 ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย

หลังจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ที่มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายหลักและมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองภายใต้รัฐธรรมนูญของประเทศ โดยรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักนิติธรรมและหลักประชาธิปไตยไว้เป็นพื้นฐานการปกครอง ซึ่งหลักสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือการที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองและบริหารประเทศ ดังคำพูดที่ว่า “การปกครองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน” และจากที่มีการพัฒนาระบอบประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญหลายฉบับ ซึ่งฉบับสุดท้ายก็คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 อันถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญเกิดจากเห็นชอบจากประชาชนที่แท้จริง และรูปแบบการปกครองของระบอบประชาธิปไตยมี 2 แบบ คือ ประชาธิปไตยโดยตรงและประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทน ซึ่งประเทศไทยได้ใช้วิธีประชาธิปไตยโดยการเลือกตั้งตัวแทนในการบริหารประเทศ

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 ราย มีความคิดเหมือนกันว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่มาจากประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งทุกคนมีสิทธิมีเสียงเหมือนกันไม่ว่าจะรวยหรือจน ทุกเพศ ทุกวัย ฐานะยากดีมีจน ก็มีสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ภายใต้กรอบของกฎหมาย

โดยมี จ.ส.อ. อภิชาติ ทุ่มเที่ยง ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

จ.ส.ท. ชัย แก้วม่วงมัน ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน และทุกคนมีสิทธิมีเสียงเหมือนกันทุกคนไม่ว่าจะรวยหรือจน

จ.ส.ท. สวัสดิ์ เฟ็งผลา ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองรูปแบบหนึ่งซึ่งบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเรือน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยพลเมืองโดยตรงหรือผ่านผู้แทนที่ตนเลือกไปใช้อำนาจแทนก็ได้

ส.อ. ธนพล ประทุมสูตร ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชนเพื่อประชาชน ซึ่งการดำเนินชีวิตของคนเราต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย

ส.ต. ณรงค์ ชินพร ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่า ประชาธิปไตยเป็นการปกครองแบบหนึ่งซึ่งมาจากเสียงข้างมากจากประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนเองในการบริหารประเทศ

2.2 ความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน หมายถึง สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล เป็นศักดิ์ศรีที่ทุกคนมีติดตัวมาแต่กำเนิด โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือแนวคิดอื่นๆ เผ่าพันธุ์หรือสังคม ทรัพย์สิน ถิ่นกำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ เช่น คนเราทุกคนมีสิทธิได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายไม่ว่าที่ไหน เมื่อไรคนเราทุกคนเกิดมามีอิสระเสรี มีศักดิ์ศรี มีสิทธิเท่าเทียมกันหมดทุกคนได้รับการประสิทธิประสาทเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันฉันพี่น้องที่ได้รับการรับรอง หรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม และรัฐธรรมนูญยังได้บัญญัติรับรอง กำกับ และเรียกร้องเมื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนไว้ด้วย อย่างชัดเจน ได้แก่ สักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพ และบุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างแยกกันไม่ได้

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน คือ มนุษย์ชนทุกคนเกิดมาแล้วย่อมมีสิทธิในตนเองสามารถปกป้องตนเองอย่างมีศักดิ์ศรี ไม่สมควรที่บุคคลอื่นจะถือสิทธิครอบครองซื้อขาย ใช้แรงงานกดขี่ทรมานหรือการลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้าย มนุษย์เป็นสัตว์สังคมชอบอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นพวกมีอิสระสร้างสรรค์ผลงานพัฒนาศักยภาพของตนเอง มนุษย์มีเกียรติภูมิที่เกิดเป็นมนุษย์มีคุณค่าในตนเองมีความภาคภูมิใจ ไม่ควรเหยียดหยามบุคคลอื่นด้านชื่อเสียง เกียรติยศ การ

ประจําต่อสาธารณชนให้เสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียง ดังนั้นกฎหมายจึงต้องคุ้มครองป้องกันสิทธิของบุคคลเกียรติยศชื่อเสียง และที่สำคัญมนุษย์ทุกคนเกิดมามีฐานะไม่เท่าเทียมกัน ศักยภาพไม่เท่าเทียมกันแม้ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา นิกาย สุข สถานภาพทางสังคม การศึกษาไม่เท่าเทียมกัน แต่บุคคลพึงได้รับการคุ้มครองจากรัฐในฐานะเป็นพลเมืองของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน

หลักการสำคัญของสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิเฉพาะของมนุษย์แต่ละคนที่ไม่สามารถโอนให้กันและกันได้ เป็นสิทธิที่ไม่สามารถแบ่งแยกได้และต้องพึงพิงกันและกัน เป็นวิถีทางที่นำไปสู่สันติภาพและพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นสิทธิที่บุคคลพึงมีในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และเป็นสิทธิที่ทุกคนพึงมีความเท่าเทียมกันอย่างเป็นสากลและตลอดไป

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า “สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิของแต่ละบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้อื่นไม่สามารถยึดสิทธิของคนอื่นมาเป็นของตัวเองได้ แม้คนเราจะเกิดมาในฐานะที่ไม่เท่ากันแต่สิทธิในความมนุษย์มีเท่าเทียมกัน มีสิทธิได้รับสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกันทุกคน ไม่ว่าจะเป็นยากดีมีจนและสิทธิมนุษยชนมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นการส่งเสริมให้คนมีอิสระเสรีภาพ มีสิทธิมีเสียงในการปกครองซึ่งการสิทธิมนุษยชนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย”

โดยมี จ.ส.อ. วีระยุทธ โยปัดทุม ตำแหน่ง กำลังพล ให้สัมภาษณ์ว่า สิทธิมนุษยชนคือสิทธิของแต่ละบุคคลที่ได้เท่าเทียมกันทุกคนที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ไม่ว่าจะชายหรือหญิง ยากดีมีจน ก็มีสิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกัน และมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยว่าสิทธิมนุษยชนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของประชาธิปไตย

ส.อ. เจริญ เสือเผือก ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าสิทธิมนุษยชนคือสิทธิของบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้อื่นไม่สามารถยึดสิทธิของบุคคลอื่นได้ มนุษย์เกิดมามีฐานะไม่เท่ากัน ดังนั้นบุคคลพึงได้รับการคุ้มครองจากรัฐในฐานะพลเมืองของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน และมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือในการปกครองระบอบประชาธิปไตยมีการให้อิสระเสรีภาพกับบุคคลให้สิทธิมนุษยชนเท่าเทียมกัน

ส.ต. ณรงค์ ชินพร ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าสิทธิมนุษยชนคือสิทธิของบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ผู้อื่นไม่สามารถยึดสิทธิของคนอื่นมาเป็นของตัวเองได้ มีอิสระในการสร้างสรรค์ผลงาน แม้คนเราจะเกิดมาในฐานะที่ไม่เท่ากันแต่สิทธิในความมนุษย์มีเท่าเทียมกัน มีสิทธิได้รับสวัสดิการจากรัฐเท่าเทียมกันทุกคนและสิทธิมนุษยชนมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนหนึ่งที่ระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

กลุ่มที่ 2 เห็นว่า “สิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองโดยหลักบังคับของกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน และมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือการที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ มีความเสมอภาคกัน ในปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีการให้อิสระในการดำเนินชีวิต ให้สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค แก่คนทุกคน”

โดยมี จ.ส.อ. (พิเศษ) ไพฑูรย์ ภูเลื่อนคำ ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด ให้สัมภาษณ์ว่าสิทธิมนุษยชนคือสิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองโดยหลักบังคับของกฎหมาย มีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสมอภาค ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน และสิทธิมนุษยชนมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือในการปกครองระบอบประชาธิปไตยส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิมนุษยชน เสรีภาพ ความเสมอภาคเท่าเทียมกันทุกคนในสังคม

จ.ส.ต. อรรถพล สว่างศรี ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่คลัง ให้สัมภาษณ์ว่า สิทธิมนุษยชนคือสิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองโดยหลักบังคับของกฎหมาย ความเสมอภาคแบ่งเป็น ไม่ว่าจะเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน สิทธิของพลเมือง สิทธิส่วนบุคคล และสิทธิมนุษยชนมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะสิทธิมนุษยชนส่วนหนึ่งของประชาธิปไตย

ส.อ. อภิเชษฐ วงษ์ศรีนาค ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่า สิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองโดยหลักบังคับของกฎหมาย ภายใต้หลักการเกียรติศักดิ์ สิทธิที่เท่าเทียมกัน ความเสมอภาคที่เป็นการส่งเสริมให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข และสิทธิมนุษยชนมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนประกอบของประชาธิปไตย

2.3 ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับการเสมอภาค

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กล่าวถึงความเสมอภาคไว้ว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใดย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม บุคคลผู้เป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐและพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

เช่นเดียวกันบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัยหรือจริยธรรม

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า “ความเสมอภาคคือการไม่แบ่งชั้นคนรวย คนจน ซึ่งทุกคนอยู่รวมกันในสังคมด้วยกันภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยไม่เห็นแก่ตัวปฏิบัติตนอยู่ภายใต้ระเบียบ กฎหมาย และมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะความเสมอภาคเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย”

โดยมี จ.ส.ต. วีระยุทธ กิ่งคำ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่า ความเสมอภาคเป็นการไม่แบ่งชั้นคนรวย คนจน ซึ่งทุกคนอยู่รวมกันในสังคมด้วยกันภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะในรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ส.อ. ธรรมกร เหล็กมา ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่า ความเสมอภาคเป็นการไม่แบ่งชั้นวรรณะทางสังคม ทำให้ทุกคนในสังคมอยู่รวมกันได้อย่างมีความสุข แต่ทั้งนี้บุคคลทุกคนต้องปฏิบัติตนภายใต้กฎหมาย ระเบียบของสังคม และความเสมอภาคมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะประชาธิปไตยส่งเสริมให้ประชาชนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

กลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่า “ความเสมอภาคคือการที่บุคคลในประเทศจะต้องได้รับการให้บริการสาธารณสุขจากรัฐบาลแบบเดียวกันโดยไม่มีแบ่งแยกเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา สังคม ฐานะเผ่าพันธุ์ อาชีพ ชนิก้ากำเนิดใดล้วนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และความเสมอภาคมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยกำหนดให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคกัน”

โดยมี จ.ส.อ. (พิเศษ) ไพฑูรย์ ภูเลื่อนคำ ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด ให้สัมภาษณ์ว่าความเสมอภาคเท่าเทียมกันเป็นสิทธิส่วนบุคคลแต่ละคน ที่จะใช้สิทธิเท่าเทียมเสมอภาคกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นเพศ ภาษา ศาสนา ร่วมทั้งความคิดเห็นทางการเมือง ซึ่งเป็นหลักการของระบอบประชาธิปไตย

ส.ต. ณรงค์ ชินพร ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าความเสมอภาคคือการที่ประชาชนอยู่ในสถานการณ์เดียวกันย่อมที่จะได้รับการให้บริการสาธารณสุขอย่างเดียวกันไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา สังคม ฐานะเผ่าพันธุ์ อาชีพ ชนิก้ากำเนิดใดก็ล้วนมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

จ.ส.ท. สวัสดิ์ เฟื่องผลา ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่าความเสมอภาคคือบุคคลหรือประชาชนที่อยู่ในสถานะเดียวกันย่อมที่จะได้รับหรือการให้บริการสาธารณสุขได้

อย่างเดียวกันภายใต้ระเบียบเดียวกัน ความเท่าเทียมกันในเรื่องของสิทธิต่าง ๆ ในเพศหญิง และชาย ความเท่าเทียมกันของการบริหารรัฐที่มีต่อประชาชนไม่ว่าจะฐานะยากจนหรือร่ำรวย การปกครองในระบอบประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิการแสดงความคิดเห็นเท่าเทียมกัน

2.4 ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการที่ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมทางการเมือง เพื่อที่จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐหรือผู้นำรัฐบาล รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลกระทำตามความประสงค์ของตนหรือกลุ่มคน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงควรเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้นประเทศที่พัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับที่ดีแล้ว ก็มักจะกำหนดให้ประชาชนทุกระดับมีสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในทุกมิติของกระบวนการทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงเป็นการกระทำที่มีวัตถุประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลเป็นสิ่งสำคัญ และการกระทำใดที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายของรัฐบาลหรือเลือกบุคคลสำคัญที่สามารถกำหนดนโยบายของรัฐบาลได้ ก็ไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากประชาธิปไตยมีหลายรูปแบบ อาทิ แบบทางตรง แบบทางอ้อม ยกตัวอย่างรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยทางตรงคือการที่ประชาชนของรัฐทั้งหมดเป็นผู้ใช้อำนาจในการปกครองโดยตรงด้วยการรวมกันประชุมพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือทำหน้าที่เป็นสภาเองเพราะอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนโดยมีหลักการว่าประชาชนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคม กล่าวคือประชาชนมีส่วนร่วมในกำหนดกฎเกณฑ์ในสังคม กล่าวคือประชาชนมีส่วนร่วมในการบัญญัติกฎหมาย แต่ในปัจจุบันนี้ไม่สามารถนำประชาธิปไตยโดยตรงมาใช้ได้ เพราะจำนวนประชาชนมากเกินไปจะให้โอกาสประชาชนทุกคนเข้ามาใช้สิทธิในการปกครองประเทศได้ จึงมีการนำประชาธิปไตยทางอ้อมมาใช้

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน คือการที่ประชาชนจะเลือกผู้แทนทำหน้าที่แทนตนในรัฐสภา และเจตจำนงของรัฐสภาถือเป็นความต้องการของประชาชนโดยที่ประชาชนยังมีช่องทางในการควบคุมทางการเมืองการปกครองได้บ้าง โดยขอบเขตของการมีตัวแทนของปวงชนนั้นต้องเป็นไปอย่างกว้างขวาง ประชาชนทั่วไปต้องมีสิทธิที่จะมีตัวแทน สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งจะเป็นของกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่งหรือมีเงื่อนไขก็คิดกันประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมิได้ และสิทธิพื้นฐานของประชาชนต้องได้รับการ

รับรอง เช่นสิทธิในการพูด สิทธิในการเขียน สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการรับรู้ข้อมูล ข่าวสาร สิทธิในการนับถือศาสนา ซึ่งต้องเป็นสิทธิที่เท่าเทียมกัน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในหลาย ลักษณะ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การพูดคุยเรื่องการเมือง การช่วยพรรคการเมืองในการ รณรงค์หาเสียง การเข้าร่วมประชุมทางการเมือง การเป็นผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง การอภิปรายทาง การเมือง การชุมนุมทางการเมืองโดยไม่ขัดต่อกฎหมาย หรือสนับสนุนการดำเนินการของรัฐที่ ยังผลให้ตนเองได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เป็นหัวใจสำคัญ ของประชาธิปไตยแบบตัวแทน คือการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนที่ไม่มีการทุจริต และไม่มีการซื้อขายเสียง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความสำคัญต่อการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตยอย่างมาก แม้ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะเป็นการปกครองที่เปิด โอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในฐานะเจ้าของประเทศก็ตาม แต่ถ้า ประชาชนไม่เห็นความสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว การเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยก็อาจไม่พัฒนาก้าวหน้าเท่าที่ควร ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงมีความสำคัญ อย่างมากโดยเฉพาะประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองกรณีการเลือกตั้ง ซึ่งการที่จะเกิดการมีส่วน ร่วมทางการเมืองนั้นประชากรต้องตระหนักโดยเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเลือกตั้ง ก่อนจึงจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างอื่นอีกตามมา

ศึกษาวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการออกไปใช้ สิทธิเลือกตั้งอย่างเดียว และการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จำเป็นในการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงประชาชน มากที่สุด

โดยมี จ.ส.อ. สุชาติ สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่าการ มีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการแสดงความคิดเห็นและความต้องการการปกครองที่บริสุทธิ์ยุติธรรม โดยการเลือกตั้งเป็นการเลือกบุคคลที่คิดว่าสามารถนำพาการเมืองไปสู่การพัฒนา และการมีส่วน ร่วมทางการเมืองก็จำเป็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงประชาชนมากที่สุด

ส.ต. พิทยา พินทา ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าการเลือกตั้งเป็น การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการเลือกตัวแทนไปพัฒนาประเทศชาติ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็จำเป็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็น กระบวนการที่ทำให้ประชาชนได้ร่วมลงมือปฏิบัติ

ส.อ. ศัทรุพ่าย ศรีสม ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการไปเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นเลือกตั้งระดับไหนเพื่อเลือกตัวแทนไปพัฒนาหมู่บ้านและประเทศชาติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองก็เป็นวิธีหนึ่งที่ระบอบประชาธิปไตยกำหนดไว้

กลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีการแสดงออกหลายวิธี เช่น การเลือกตั้ง การเข้าร่วมรับฟังปราศรัยหาเสียง การร่วมไปยุติความรุนแรงของ นปช. และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

โดยมี จ.ส.อ. ไพฑูรย์ ภูเลื่อมคำ ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด ให้สัมภาษณ์ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเน้นการออกเสียงเลือกตั้ง เพราะเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เห็นว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากที่สุด แต่ในความเป็นจริงการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีหลายวิธี ไม่ว่าจะเป็นการฟังการหาเสียง การประท้วง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นวิถีทางหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ส.ท. พิทยา พินทา ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมรักษาความสงบของ นปช. และการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยเพราะประชาชนได้ร่วมปฏิบัติ

2.5 ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับความแตกต่างทางความคิดในระบอบประชาธิปไตย

การมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นเรื่องธรรมดาเพราะแต่ละคนจะได้รับการปลูกฝัง อบรม การศึกษาพื้นฐานต่างกัน วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม เรื่องเดียวกันก็มองกันคนละมุม คนละด้าน การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างก็เป็นสิ่งสำคัญในประชาธิปไตยเพราะเหตุที่ที่เราต้องอยู่รวมกันได้ ตามความแตกต่าง ความหลากหลายนั้นให้แต่ละคนได้มีสิทธิมีเสียง ได้มีเสรีภาพในการแสดงออกในการที่จะยืนยันในสิทธิของตน

ศึกษาวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 ราย มีความคิดเหมือนกันว่า “การปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งกำหนดให้ประชาชนมีอิสระเสรีภาพ มีความเสมอภาคกันทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งรวมถึงการแสดงออกทางด้านการเมืองที่ทุกคนสามารถทำได้ แต่ภายใต้กฎหมายประชาชนก็มีสิทธิที่จะกระทำได้แต่ต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้กับผู้ใด จากจุดนี้เองทำให้สังคมไทยก็มีการแสดงออกทางด้านความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้โดยเฉพาะเรื่องการเมืองที่ทำให้ประเทศไทยในปัจจุบันมีความแตกต่างทางความคิดทางการเมือง 2 กลุ่มใหญ่ ๆ”

โดยมี ส.อ. อภิเชษฐ วงษ์ศรีนาค ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยซึ่งให้ประชาชนมีอิสระเสรีภาพ มีความเสมอภาคกันทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ซึ่งรวมถึงการแสดงออกทางด้านการเมืองที่สามารถทำได้ แต่ภายใต้กฎหมายประชาชนก็มี

สิทธิที่จะกระทำได้แต่ต้องไม่ทำความเดือดร้อนให้กับผู้ใด จากจุดนี้เองทำให้สังคมไทยก็มีการแสดงออกทางด้านความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้โดยเฉพาะเรื่องการเมืองที่ทำให้เห็นกลุ่มการเมือง เสื้อเหลือง เสื้อแดง เสื้อหลากสี ก็เพราะความคิดเห็นที่แตกต่างกันนี้เอง และการแข่งขันของนักการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับชาติที่มีการแข่งขันกันก็เพราะคนเรามีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ส.อ.ศัตรุพ่าย ศรีสม ตำแหน่ง หัวหน้าชุด ให้สัมภาษณ์ว่าในระบบประชาธิปไตยมีแนวทางคือต้องการให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ มีอิสรภาพทุกอย่าง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป และอาจทำให้เกิดการแตกแยกทางความคิด แบ่งฝักแบ่งฝ่ายทางการเมืองทำให้ประเทศไม่สงบสุข

ส.อ. ทองสุข สิหาบุตร ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่าคนเรามีความคิดไม่เหมือนกัน แต่มีจุดหมายเดียวกันคือต้องการพัฒนาประเทศให้สงบสุข

2.6 ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยในระบบประชาธิปไตย

เสียงข้างมากเป็นระบบการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองโดยคนข้างมากและคุ้มครองสิทธิคนข้างน้อย การเคารพในกติกากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการปกครองระบอบนี้มุ่งเน้นที่จะสนองตอบความต้องการของคนส่วนใหญ่ในสังคม การตัดสินใจทางการเมืองจึงยึดหลักเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์แต่ก็ยังคงเคารพเสียงข้างน้อยที่จะมีโอกาสตรวจสอบคัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์เพื่อสะท้อนให้ประชาชนเห็นว่าการตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากเป็นไปโดยสุจริตใจ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่แท้จริงหรือไม่ จะช่วยเป็นการควบคุมรัฐมิให้ใช้อำนาจไปในทางมิชอบ บางครั้งอาจจะทำให้การตัดสินใจล่าช้าแต่เพื่อการรับฟังอย่างรอบคอบกว้างขวางให้ได้แนวทางที่ดีที่สุดในการปฏิบัติหรือแก้ปัญหา

ความเข้าใจของคนทั่วไปที่มีต่อภาพลักษณ์ของประชาธิปไตยคือ ในสังคมของคนหมู่มากต่างคนก็ต่างมีความต้องการที่แตกต่างกันออกไป เกณฑ์ตัดสินอำนาจสูงสุดของความต้องการหรือความประสงค์ของคนในระบบนี้ก็คือเสียงข้างมากของประชาชน การตัดสินใจเช่นนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมากเพราะหากตัดสินถูกก็ดี แต่ถ้าหากตัดสินผิดก็อาจเกิดความเสียหายได้

ศึกษาวิเคราะห์ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 ราย มีความคิดเหมือนกันว่า “เสียงข้างมากก็คือการได้คะแนนมากเป็นฝ่ายชนะ เสียงข้างน้อยก็คือการได้คะแนนน้อยเป็นฝ่ายแพ้ และเป็นวิธีในการปกครองในระบบประชาธิปไตยเป็นการเคารพการตัดสินใจของคนส่วนมาก หากแต่ในคนหมู่มากก็มิควรดูถูกหรือไม่ยอมรับความคิดเห็นของฝ่ายเสียงข้างน้อย”

โดยมี จ.ส.อ. (พิเศษ) ทนงศักดิ์ แก้วสุกใส ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด ให้สัมภาษณ์ว่าเสียงข้างมากคือกลุ่มที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากในการเลือกตั้ง เสียงข้างน้อย คือกลุ่มบุคคลที่ได้รับคะแนนน้อยกว่าหรือแพ้ แต่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยก็ดำเนินงานตามนโยบายของฝ่ายเสียงข้างมาก แต่ก็ต้องยอมรับหรือรับฟังคำคัดค้านของเสียงข้างน้อยด้วย

จ.ส.อ. ณรงค์ชัย วรรณสินธ์ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่าเสียงข้างมากคือกลุ่มบุคคลที่ได้คะแนนมากในการเลือกตั้ง เสียงข้างน้อยคือกลุ่มบุคคลที่ได้รับคะแนนน้อยในการเลือกตั้ง

จ.ส.อ. สุชาติ สุขสวัสดิ์ ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่าเสียงข้างมากเป็นฝ่ายชนะ เสียงข้างน้อยเป็นฝ่ายแพ้ เป็นวิธีที่ง่ายในการหาข้อยุติหรือข้อสรุปร่วมกัน

ส.อ. อภิเชษฐ วงษ์ศรีนาค ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่าเสียงข้างมากเสียงข้างน้อยในระบอบประชาธิปไตยเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการหาข้อยุติหรือสรุปร่วมกันในการแก้ไขปัญหาโดยเสียงข้างมากเป็นฝ่ายชนะหรือผู้นำส่วนเสียงข้างน้อย ไม่ใช่ฝ่ายเสียงข้างมากจะมองข้ามไปแต่ก็ต้องเคารพและนำความคิดของฝ่ายเสียงข้างน้อยมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วย

2.7 ความคิดทางการเมืองเกี่ยวกับความสมานฉันท์ในระบอบประชาธิปไตยอย่างไร

ความสมานฉันท์ (Reconciliation) หมายถึง ความพอใจร่วมกัน ความเห็นพ้องต้องกัน การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย การทำให้ปรองดอง การทำให้คืนดีกัน การทำให้ลงรอยกัน หรือการกลับสู่ความสัมพันธ์ฉันมิตรในหมู่คนพิพาทกัน ซึ่งมีแนวทางการสร้างความสมานฉันท์ที่สำคัญคือ

1. การเปิดเผยความจริง (Truth) ให้มีความสำคัญกับความจริงทั้งในฐานะเครื่องมือหรือเป้าหมายของสังคมสมานฉันท์ เพื่อสร้างสันติภาพที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันก็หาหนทางให้สังคมตระหนักถึงการเปิดเผยความจริง

2. ความยุติธรรม (Justice) ให้มีความสำคัญกับความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) ด้วยการส่งเสริมแนวคิดวิเคราะห์ในสังคมไทยให้เรียนรู้วิธีการมองปัญหาความรุนแรงในบริบทเชิงโครงสร้างและวัฒนธรรม ให้เล็งเห็นคนบริสุทธิ์กลุ่มต่าง ๆ ที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง

3. ความพร้อมรับผิด (Accountability) ส่งเสริมระบบและวัฒนธรรมความพร้อมรับผิดในระบบราชการทุกระดับ

4. การให้อภัยในกรณีการปฏิบัติที่ผิดพลาดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของกลุ่ม

5. การเคารพความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ให้ความสำคัญกับ
 ขันติธรรมในฐานะคุณค่าทางการเมือง การเรียนรู้ศาสนาต่าง ๆ ที่ดำรงอยู่ในประเทศไทย

6. ถือสันติวิธีเป็นทางเลือกในการเผชิญความขัดแย้ง

7. การเปิดเผยพื้นที่ให้ความทรงจำที่เจ็บปวด ด้วยการเปิดเผยพื้นที่ให้ข้อมูล
 เหล่านั้น เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

8. มุ่งแก้ปัญหาในอนาคตด้วยจินตนาการที่มีความเป็นไปได้และเห็นพ้อง
 ร่วมกัน

9. การยอมรับความเลื่อมเป็นเงื่อนงายสายสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์บนฐาน
 แห่งความไว้วางใจ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของแนวความคิดสมานฉันท์

ความสมานฉันท์การทำให้มีความรัก ความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสันติ
 สุขภายใต้ระบบการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น
 ประมุข หากทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และพร้อม
 เปิดใจยอมรับแนวทางต่างๆที่หลากหลายฝ่ายนำเสนอ และแนวทางข้างต้นน่าจะเป็นทางออกหนึ่ง
 ของปัญหาความแตกแยกในสังคมอันจะนำไปสู่สังคมสมานฉันท์ได้

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีความเห็นว่า “ความสมานฉันท์คือการปรองดอง มีความ
 สามัคคีกันในหมู่คนจำนวนมาก และความสมานฉันท์มีความจำเป็นในระบอบประชาธิปไตยคือ
 หากประเทศชาติมีความสมานฉันท์ก็จะพบแต่ความสงบสุข ไม่มีความแตกแยก”

โดยมี จ.ส.อ. (พิเศษ) ทนงศักดิ์ แก้วสุกใส ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด
 ให้สัมภาษณ์ว่าความสมานฉันท์คือความปรองดอง ความสามัคคีกัน และมีความจำเป็นในระบอบ
 ประชาธิปไตยคือหากมีความสมานฉันท์ประเทศชาติก็จะพบแต่ความสงบสุข ไม่มีความแตกแยก
 ทางความคิด

จ.ส.ท. ชัย แก้วม่วงมัน ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่า ความ
 สมานฉันท์คือการที่คนเรามีความสามัคคีกัน เคารพในการตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็น
 ของคนอื่น ทำให้สังคมไม่มีการแตกแยก และความสมานฉันท์มีความจำเป็นในระบอบ
 ประชาธิปไตยคือประเทศชาติจะได้ไม่มีความแตกแยกกันเหมือนปัจจุบันนี้

กลุ่มที่ 2 มีความเห็นว่า “ความสมานฉันท์คือการที่มีบุคคลหลาย ๆ คนมี
 ความคิดเห็นเหมือนกัน มีเป้าหมายอย่างเดียวกันและไม่ได้ถูกรอบงำโดยอำนาจของใครคนใดคน
 หนึ่ง และมีความจำเป็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือหากคนไทยทุกภาคส่วนและทุก
 องค์กรพยายามทำความเข้าใจและส่งเสริมประชาธิปไตยให้มาก ๆ และประชาธิปไตยก็เป็นการให้
 ทุกคนในประเทศมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน”

โดยมี จ.ส.ท. สวัสดิ์ เฟื่องผลา ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่า ความสมานฉันท์คือการที่คนเรามีเป้าประสงค์ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์และไม่ได้ถูกครอบงำโดยอำนาจของใครคนใดคนหนึ่ง และมีความจำเป็นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือหากคนไทยพยายามทำความเข้าใจและส่งเสริมประชาธิปไตยให้มากจะได้มีมีความแตกแยกทางสังคม

ส.อ. อภิเชษฐ วงษ์ศรีนาค ตำแหน่ง พลขับ ให้สัมภาษณ์ว่าความสมานฉันท์การที่คนหลาย ๆ คนมีความคิดทางการเมืองเหมือนกัน แต่ก็เคารพการตัดสินใจของคนอื่น และมีความจำเป็นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยคือประชาธิปไตยเป็นการปกครองที่ส่งเสริมให้คนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขไม่มีความแตกแยก ให้สิทธิเสรีภาพกับคนทุกคนเท่ากัน

จ.ส.ท. ชัย แก้วม่วงมัน ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่ ให้สัมภาษณ์ว่าความสมานฉันท์ทางการเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตย หากประเทศไทยมีความสมานฉันท์ประเทศชาติก็จะพบแต่ความสงบสุข ไม่มีเหตุการณ์วุ่นวาย

2.8 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2.8.1 ประเทศไทยควรมีการปลูกฝัง จัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญาตรี โดยระบุเป็นวิชาที่ต้องเรียนไม่ให้ เป็นวิชาเลือกถึงจะได้เรียน เพราะจะได้ปลูกฝังให้คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองที่แท้จริง

2.8.2 คนไทยจะใช้คำว่าอิสระเสรี สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค กันในชีวิตมากจึงทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาทางการเมือง โดยอาจเป็นเพราะเราใช้คำเหล่านี้มากเกินไป

2.8.3 ไม่อยากให้คนไทยมองว่าทหารเป็นคอมมิวนิสต์ทางการเมือง

2.8.4 ควรมีการจัดวิทยากรที่มีความรู้ทางด้านการเมือง การปกครองเข้าอบรมข้าราชการทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง ความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี สรุปได้ตามลำดับดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 750 นาย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 20 นาย โดยการเลือกแบบวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) จาก ข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เรื่องความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

4. สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้อมูลอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการรับราชการ ตำแหน่ง ยศ หน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายงานการปฏิบัติงาน รายได้ และการรับรู้ติดตามข่าวสารทางการเมือง สามารถนำมาสรุปความสำคัญที่ได้จากการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมว่า บุคคลที่สนใจการเมืองติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะเป็นผู้ตอบคำถามได้ถูกต้องและตรงประเด็น โดยไม่เกี่ยวกับการศึกษา ชั้นยศ แต่การศึกษาก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ตรงประเด็น แต่หากว่าบุคคลที่มีความสนใจการเมืองจะเป็นผู้ที่ตอบคำถามได้ตรงประเด็นมากกว่าเพราะการเมืองไม่ใช่มีแค่ในบทเรียน เพราะโลกปัจจุบันคนเราสามารถทราบข้อมูลข่าวสารไม่ว่าทางเรื่องใดได้หลายทาง

เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นทางการเมืองแบ่งเป็น 7 ด้านได้แก่

2.1 ความคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตย ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นรูปแบบการปกครองอย่างหนึ่งที่เป็นปกรรองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน และประเทศไทยก็ใช้รูปแบบการปกครองแบบเลือกตั้ง ซึ่งอาศัยเสียงข้างมากของประชาชนในการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานไม่ว่าจะเป็นระดับใด

2.2 ความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ส่วนใหญ่เห็นว่าสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิของแต่ละบุคคลที่ติดตัวมาแต่เกิดไม่สามารถโอนสิทธิให้กับคนอื่นได้ และสิทธิมนุษยชนทุกคนมีเหมือนกันหมดไม่ว่าคนนั้นจะมีฐานะ สีผิว เชื้อชาติ ภาษา ไม่เหมือนกันแต่ทุกคนก็มีสิทธิในความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3 ความคิดเกี่ยวกับความเสมอภาค ส่วนใหญ่เห็นว่ามนุษย์เกิดมาด้วยความเสมอภาคกัน ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม ไม่ว่าจะเป็นเพศไหน หรือศาสนาใดย่อมอยู่ในความคุ้มครองจากรัฐเสมอกัน บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

2.4 ความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการเข้าร่วมทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเมืองที่อาจมีผลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล การกีดกันรัฐบาลหรือไม่มีผลใด ๆ ต่อการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมคือการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเมืองชนิดใด แต่คนเราส่วนใหญ่มองว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีวิธีเดียวแต่แท้จริงแล้วมีหลายวิธีคือ การชุมนุมประท้วงที่ไม่วิตรอนสิทธิของบุคคลอื่น ไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน การพูดคุยเรื่องการเมือง การช่วยพรรคการเมืองรณรงค์หาเสียง ฯลฯ

2.5 ความคิดเกี่ยวกับความแตกต่างทางความคิดในระบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความแตกต่างกันเป็นเรื่องธรรมดาเพราะแต่ละคนจะได้รับการปลูกฝังอบรม การศึกษาพื้นฐานต่างกัน วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม เรื่องเดียวกันก็มองกันคนละมุม คนละด้าน การยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างก็เป็นสิ่งสำคัญในประชาธิปไตยเพราะเหตุที่พวกเราต้องอยู่รวมกันได้ ตามความแตกต่าง ความหลากหลายนั้นให้แต่ละคนได้มีสิทธิมีเสียง ได้มีเสรีภาพในการแสดงออกในการที่จะยืนยันในสิทธิของตน

2.6 ความคิดเกี่ยวกับเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อยในระบบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าเสียงข้างมากเป็นระบบการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกครองโดยคนข้างมากและคุ้มครองสิทธิคนข้างน้อย การเคารพในกติกากการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการตัดสินใจทางการเมืองจึงยึดหลักเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์แต่ก็ยังคงเคารพเสียงข้างน้อยที่จะมีโอกาสตรวจสอบคัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์เพื่อสะท้อนให้ประชาชนเห็นว่าการตัดสินใจของฝ่ายเสียงข้างมากเป็นไปโดยสุจริตใจ เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่แท้จริงหรือไม่

2.7 ความคิดเกี่ยวกับความสมานฉันท์ในระบบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าความสมานฉันท์การทำให้มีความรัก ความสามัคคี อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้ระบบการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หากทุกภาคส่วนตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความสมานฉันท์ และพร้อมเปิดใจยอมรับแนวทางต่างๆที่หลากหลายฝ่ายนำเสนอ และแนวทางข้างต้นน่าจะเป็นทางออกหนึ่งของปัญหาความแตกแยกในสังคมได้

5. อภิปรายผลการศึกษา

ในการศึกษาความคิดทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวนกรณีศึกษากกรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าบุคคลที่สนใจการเมืองคิดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองจะเป็นผู้ตอบคำถามได้ถูกต้องและตรงประเด็น โดยไม่เกี่ยวกับการศึกษา ชั้นยศ แต่การศึกษาก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้ตรงประเด็น แต่หากว่าบุคคลที่มีความสนใจการเมืองจะเป็นผู้ที่ตอบคำถามได้ตรงประเด็นมากกว่า เพราะการเมืองไม่ใช่มีแค่ในบทเรียน เพราะโลกปัจจุบันคนเราสามารถทราบข้อมูลข่าวสารไม่ว่าทางเรื่องใดได้หลายทาง เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ สอดคล้องกับศุเทพ โพธิ์สุวรรณ (2536) ทำการศึกษาเรื่องกระบวนการในการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำลังพลในกองพลทหารราบที่ 9 พบว่า 1) กำลังพลทหารบกของกองพลทหารราบที่ 9 มีทัศนะทางการเมืองต่อการเลือกตั้งว่าเป็นเรื่องของ “ทางราชการ” และการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ว่า การเลือกตั้งมิใช่เป็นเพียงแค่ “สิทธิ” เท่านั้น แต่ถือเป็นหน้าที่อัน “ศักดิ์สิทธิ์” 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำลังพลฯ มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับชั้นยศ 3) กำลังพลฯ ที่มีชั้นยศสูงคือ ระดับนายทหารชั้นสัญญาบัตรตัดสินใจเลือกตั้งด้วยสาเหตุของความผูกพันทางด้านอุดมการณ์ เนื่องจากได้ใช้เวลามากกว่าในการติดตามรับฟังข่าวสารเหตุการณ์ทางการเมืองและกิจกรรมของพรรคการเมืองและนักการเมือง 4) กำลังพลฯ ที่มีชั้นยศ

ระดับต่ำกว่า เช่น นายทหารชั้นประทวน และทหารเกณฑ์ จะตัดสินใจเลือกผู้แทนราษฎรจากหลักการสำคัญด้านท้องถิ่นนิยม ความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ และผลประโยชน์ส่วนบุคคล นอกจากนี้การไปใช้สิทธิโดยปกติแล้วจะได้รับการบอกเล่าจากผู้บังคับบัญชาให้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพื่อให้มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิมากที่สุด สำหรับการตัดสินใจเลือกผู้ใดผู้หนึ่งนั้นไม่ได้มีการตั้งการดั่งที่คาดเดากันกำลังพลฯ จึงตัดสินใจทางการเมืองด้วยตนเองได้อย่างอิสระ และสุรทิน นาควัชระ (2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณีทหารกองประจำ การสังกัด กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ พบว่าการเรียนรู้และปลูกฝังอุดมการณ์ในทางการเมืองให้ทหารกองประจำการให้ได้ผลดียิ่งขึ้นนั้น จะต้องเปิดโอกาสให้ทหารมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและในการตัดสินใจของกลุ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลทั้งในด้านทัศนคติทางการเมืองที่ยอมรับในวิถีประชาธิปไตยสูงขึ้น และทหารจะยอมรับในกติกาประชาธิปไตยทางสังคมเพิ่มขึ้น มีระเบียบวินัยสูงขึ้น และชวนชัย ไตรธรรม (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง พบว่า 1) นักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูงมีการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 2) ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก พบว่าคุณสมบัติทางสังคมของนักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก อายุ ชั้นยศ รายได้ การศึกษา ประสบการณ์ สถานภาพ ภูมิฐานะ ไม่มีความแตกต่างกันแต่วัฒนธรรมทางการเมืองมีความแตกต่างกัน โดยมีความโน้มเอียงของวัฒนธรรมทางการเมืองไปในทางประชาธิปไตยมากกว่าแบบอำนาจนิยม

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง

6.1.1 ประเทศไทยควรมีการปลูกฝัง จัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญาตรีโดยระบุเป็นวิชาที่ต้องเรียนไม่ให้เป็นวิชาเลือกถึงจะได้เรียน เพราะจะได้ปลูกฝังให้คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองที่แท้จริง

6.1.2 คนไทยจะใช้คำว่าอิสระเสรี สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค กันในชีวิตมากจึงทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาทางการเมือง โดยอาจเป็นเพราะเราใช้คำเหล่านี้มากเกินไป

6.1.3 ไม่อยากให้คนไทยมองว่าทหารเป็นคอมมิวนิสต์ทางการเมือง

6.1.4 ควรมีการจัดวิทยากรที่มีความรู้ทางด้านการเมือง การปกครองเข้าอบรมข้าราชการทหารชั้นประทวน กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการศึกษายาทบาทของข้าราชการทหารกับการเมืองไทย

6.2.2 ควรมีการศึกษาการเรียนรู้ทางการเมืองของข้าราชการทหาร

6.2.3 ควรมีการศึกษาทัศนคติทางการเมืองของทหารที่มีต่อฝ่ายรัฐบาลในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

6.2.4 ควรมีการศึกษาทัศนคติทางการเมืองของทหารที่มีต่อฝ่ายค้านในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรัล ดิษฐาอภิชัย (2546) *คู่มือสิทธิมนุษยชนฉบับพลเมือง* กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด
- เฉลิมเกียรติ ผิวฉนวน (2527) *ความคิดทางการเมืองของปรีดี พนมยงค์* รายงานวิจัยเสนอต่อ สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- เฉลิมเกียรติ ผิวฉนวน (2530) *ปรัชญาสิทธิมนุษยชนพันธุกรรมในสังคมไทย* กรุงเทพมหานคร : บริษัท งานดี จำกัด
- ชวนชัย ไตรธรรม (2549) *การเรียนรู้ทางการเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษาวิทยาลัย การทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- เชวง ไทยยิ่ง (2539) *อำนาจรัฐในสถานการณ์ฉุกเฉินกับสิทธิมนุษยชน : ศึกษากรณี พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2495.* วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร (2548) *รัฐศาสตร์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทินพันธ์ นาคะตะ (2545) *ประชาธิปไตย : ความหมายปัจจัยเอื้ออำนวยและการสร้าง* วารสาร ธรรมศาสตร์
- บรรเจิด สิงคนดี (2543) *หลักพื้นฐานของสิทธิ เสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญใหม่* กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด
- ประสาธ เป็อรุณ (2529) *ทัศนคติทางการเมืองของนายทหารต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาเฉพาะกรณีนายทหารระดับพันเอกของกองทัพบก* หลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรีดี เกษมทรัพย์ (2526) *นิติปรัชญา พิมพ์ครั้งที่ 5* กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พรพิศ เลิศไชสง (2538) *อำนาจหน้าที่และบทบาทของคณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนต่อปัญหาสิทธิมนุษยชนไทย* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- พระธรรมปิฎก (2543) *กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย* กรุงเทพฯ : สหธรรมิก
 พชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2541) *วิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองในวรรณกรรมไทยตั้งแต่ปี*
พ.ศ. 2475 – 2519 รายงานการวิจัย ภาควิชาภาษา คณะมนุษยศาสตร์และ
 สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร :
 สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- ลิขิต ธีรเวคิน (2546) *ประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองไทย* กรุงเทพฯ : เจ้าพระยากระบบ
 การพิมพ์
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์ (2528) *รายงานการวิจัยสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (ศึกษารูปแบบการ*
จำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้ไว้) อย่างเหมาะสม กรุงเทพมหานคร :
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- วันชาติ เนตรานนท์ (2547) *การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนทหารไทยในยุคปัจจุบัน : ศึกษา*
เฉพาะกรณีนักเรียนนายเรืออากาศ วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วานิช พลวงกาญจน์ (2521) *สัมมนาอำนาจกับการตีความสิทธิมนุษยชน* กรุงเทพมหานคร :
 ประจักษ์การพิมพ์
- วิทยากร เชียงกุล (2532) *พจนานุกรมเศรษฐศาสตร์การเมือง* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลึก
 สมพงษ์ เกษมสิน และจรรยา สุภาพ (2520) *ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ*
 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สมศักดิ์ เล็กเนียม (2544) *วิเคราะห์ความคิดทางการเมืองของพุทธทาสภิกขุ วิทยานิพนธ์*
ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัย
รามคำแหง
- สมศักดิ์ หนูสนิท (2542) *การพัฒนาทางการเมืองสู่ความเป็นประชาธิปไตย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง*
ทหารกับการเมืองไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สริลลา พลอยสีธรรมชาติ (2544) *การเรียนรู้ทางการเมืองของทหาร : ศึกษาเฉพาะกรณีของ*
นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- สุจิต บุญบงการ (2531) *การพัฒนาทางการเมืองของไทย : ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ฯ
- สุเทพ โพธิ์สุวรรณ พ.อ. (2536) *กระบวนการในการตัดสินใจในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของกำลังพลในกองพลทหารราบที่ 9 กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท โรงเรียนเสนาธิการทหารบก*
- สุรทิน นาควัชระ พ.อ. (2535) *การเรียนรู้และการปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะกรณีทหารกองประจำ การสังกัด กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท โรงเรียนเสนาธิการทหารบก*
- สุริยนต์ สุวรรณราช (2536) *บทบาททหารกับการเมือง : ศึกษากรณีนายทหารจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 5 (จปร.5) วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- สุวิมล อิศระธนาชัยกุล (2546) *ความคิดทางการเมืองในวรรณกรรมไทย : ศึกษากรณีนวนิยายเรื่องสี่แผ่นดินของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- เสนีย์ คำสุข (2547) *การศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทางการเมืองและสังคม ในประมวลสาระชุดวิชาแนวคิดทางการเมืองและสังคม หน่วยที่ 1 หน้าที่ 4-43 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์*
- Beetham, D. and K. Boyle. (1995) *Introducing Democracy : 80 Questions and Answers* Cambridge and Paris : Polity Press and UNESCO Publishing
- McKenna, G. (1994) *The Drama of Democracy : America Government and Politics* Connecticut : DPG The Dushkin Publishing Group
- The Administration of Justice and Human Rights for East European Countries (1989) *Human Rights* New York : United Nations

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

1. จ.ส.อ. (พิเศษ) ทนงศักดิ์	แก้วสุกใส	ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด
2. จ.ส.อ. (พิเศษ) ไพฑูรย์	ภูเลื่อมคำ	ตำแหน่ง รองผู้บังคับหมวด
3. จ.ส.อ. ณรงค์ชัย	วรรณสินธ์	ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่
4. จ.ส.อ. สุชาติ	สุขสวัสดิ์	ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่
5. จ.ส.อ. วีระยุทธ	โยปัดทุม	ตำแหน่ง กำลังพล
6. จ.ส.อ. อภิชาติ	หุ่มเที่ยง	ตำแหน่ง พลขับ
7. จ.ส.ท. สวัสดิ์	เพ็งผลา	ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่
8. จ.ส.ท. ชัย	แก้วม่วงมัน	ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่
9. จ.ส.ต. วีระยุทธ	กั้งคำ	ตำแหน่ง ผู้บังคับหมู่
10. จ.ส.ต. อรรถพล	สว่างศรี	ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่คลัง
11. ส.อ. เจริญ	เสื่อเผือก	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
12. ส.อ. สุวิทย์	กอบแก้ว	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
13. ส.อ. ศัตร์ฟูาย	ศรีสม	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
14. ส.อ. ธนพล	ประทุมสูตร	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
15. ส.อ. ทองสุข	สีหาบุตร	ตำแหน่ง พลขับ
16. ส.อ. อภิเชษฐ	วงษ์ศรีนาค	ตำแหน่ง พลขับ
17. ส.อ. ธรรมกร	เหล็กมา	ตำแหน่ง พลขับ
18. ส.ท. พิทยา	พินทา	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
19. ส.ท. ชัยสิน	ประพันธ์วัลย์	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด
20. ส.ต. ณรงค์	ชินพร	ตำแหน่ง หัวหน้าชุด

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง : ความคิดเห็นทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนายทหารชั้นประทวน
กรณีศึกษากรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

โปรดตอบคำถามหรือทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. อายุ.....ปี

2. สถานภาพ

1. โสด

2. สมรส

3. หม้าย

4. หย่าร้าง

5. อื่น ๆ

3. ระดับการศึกษา

1. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3)

2. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)

3. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

5. ปริญญาตรี

6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า

7. อื่น ๆ

4. ระยะเวลาในการรับราชการ.....ปี

5. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง

1. หัวหน้าชุด

2. ผู้บังคับหมู่

3. รองผู้บังคับหมวด

4. อื่น ๆ

6. ชั้นยศในปัจจุบัน

1. สิบตรี

2. สิบโท

3. สิบเอก

4. จำสิบตรี

5. จำสิบโท

6. จำสิบเอก

7. จำสิบเอก (พิเศษ)

8. อื่น ๆ

7. หน้าที่ความรับผิดชอบหรือสายการปฏิบัติงาน

1. สายธุรการและกำลังพล

2. สายงานข่าว

3. สายยุทธการและการฝึก

4. สายส่งกำลังบำรุง

5. สายกิจการพลเรือน

6. อื่น ๆ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	จำลองตรีบุญโฮม แสงสุวรรณคี
วัน เดือน ปีเกิด	29 มีนาคม 2524
สถานที่เกิด	ตำบลวังตามัว อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี
ตำแหน่ง	ผู้บังคับหมู่ปืนเล็ก กองพันทหารราบที่ 1 กรมทหารราบที่ 19 ค่ายสุรสีห์ จังหวัดกาญจนบุรี

